

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., BÁTHORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)
Telefon: 11—55—62.
Postatakarékpénztári csekszámla száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földmívelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: Egész évre 4, félévre 2, negyedévre 1 P.
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P

Budapest, 1938

XIX. évfolyam, 42. szám.

Október hó 16

OMLADOZIK MÁR ÉSZAKON A TRIANONI HATÁR ...

Elfogadhatatlan az első cseh ellenjavaslat Komáromban folynak a határmódosító tárgyalások

Husz megpróbáltatásos, keserves esztendő után végre *felvirrad a magyar igazság napja*. Egy millió elszakított magyar testvérünk számára elkövetkezik a felszabadulás a kíméletlen, súlyos cseh einyönítés alól ...

Ha tárgyilagosan vizsgáljuk az eseményeket, meg kell állapítanunk, hogy azok megnyugtató biztonsággal és szinte hihetetlen gyorsasággal következnek egymás után, hiszen a husz év előtt összetakolt, kisantant-szerződéssel, nyugati támogatással, belső terrorral, szovjet-propagandával, ezernyi hazugsággal és ravasz praktikával kitépített, megerősített, fenntartott és nagyhatalommá felújított mozaikállam bomlási folyamatának megindulása után alig néhány nappal már megkezdődtek Komáromban az érdemleges tárgyalások az ország északi határainak módosításáról és a felvidéki magyar városok, falvak házáira, templonaira felröppentek már a háromszíni lobogók, hogy hirdessék ezeknek a városoknak a szentistváni államhoz való közelebbi visszatérését, sőt már megkezdődött a hatalom tényelges átvétele is ...

Magyarországnak hármias szentéve így vólik negyedik címen is szentévvé.

Az Eucharisztikus Világkongresszus, Szent István halálának 900. fordulója, Magyarországnak a Patrona Hungariae oltalmába ajánlásának 900-ik éve, egyuttal az ország újra nagyobbodásának szentéve is lett.

A Szent Jobb nem hiába tette le 900 esztendővel ezelőtt a Százanya kezébe Magyarország sorsát ...

„A történelem az élet tanító mestere” — hirdeti a régi latin bölcsesség. Az utóbbi évtizedeket átélőknek megadatott, hogy a magyar történelem egy változatos fe-

jezetének tanulságait ne könyvekből, hanem személyes tapasztalatok nyomán szűrjék le. Mindannyian tanui voltunk annak, hogy a széthuzás, az egymást meg nem értés, a politikai tájékozatlanság és a könnyen hívés hogyan vethette vissza a nemzetet századokra és hogyan vezetett a kommunre és Trianonhoz. Mert, ha 1918/19-ben tudott volna egyet akarni a magyar, soha nem kerülhetett volna sor Trianonra! Ez az egyik tanulság, amelynek az ellenpróbáját is megmutatták nekünk az események; csak a társadalom támogatásával, egységével, fegyelmelzettségével lehetett meggyőzni a világ hatalmait arról, hogy

két évtized senyvesztő megpróbáltatásainak elviselésére csakis megingathatatlan erkölcsi alap, igazságtudat és alkotni képes lelki erő képesítette nemzetünket. Ezeknek az értékeknek felismerése állította oda a csonkaországot Európa jóindulatu érdeklődésének homlokterébe.

Es meg kell állapítanunk — senki sem fog ezért szerénytelennek tartani bennünket, — hogy ennek a főlényes, erőteljes és magasztos egységességnek, összefogásnak éppen a magyar falvak, tanyák népe mutatta meg a leg szebb példáit.

A magyar földek népe felől sugárzott ez a lebirhatatlan lelki öserő szerte a világba;

a magyar nép méltóságteljes nyugalma, amellyel hitt és bizott benne, hogy győznie kell a magyar igazságnak békés uton is, de e mögött a lelkes hit, csüggedetlen reménység mögött ott izzott a szent elhatározás, dacos magyar fogadalmos is, hogy ha pedig békésen nem sikerül helyet biztosítani magunknak a Nap alatt, akkor a magyar virtus, a magyar vér és kard jogán

szerzi vissza azt, amit ármánnyal és csalással eloroztak tőle ... És lám!

Az a hatalmas erő, amelyet az ideai szentév megünneplésében mutatott meg a magyarság, vér nélkül megindította a győzelem utján a magyarság ügyét. Északon már omladoz.

Készülődés a tárgyalásra

Ezekben a napokban az egész világ figyelme a magyar Felvidék sorsa felé fordult. Lazas diplomáciai tárgyalások folynak világszerte és meg kell állapítani, hogy

a magyar nép fegyelmelzettsége, diplomáciánk felkészültsége és az a tökéletes határozottság, amellyel igazunkat a nagyvilág előtt képviselte, csak megerősítette a nyugati nagy nemzetek vezetőiben a magyarság iránti rokonszenvet.

Nagy jelentőséget kell tulajdonítani Lengyelország baráti magatartásának. Lengyelország ismétellen kifejezésre juttatta, hogy ezuttal is valóban együttérez a magyarsággal. Gróf Csáky István rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, a külügyminiszter kabinetfőnöke október 5-én repülőgépen Varsóba utazott, ahol hosszas tárgyalásokat folytatott Beck lengyel külügyminiszterrel. A varsói lapok állandóan hatalmas cikkekben követelik, hogy

Rusvizskónak Magyarországhoz való csatolásával közös lengyel-magyar határ megteremtését

Üzen a Felvidék...

Dramái ereje volt azoknak a beszédeknek, amelyeket október 7-én este mondtak a pozsonyi rádióban a felvidéki magyarság vezetői. Esterházy János gróf, a Felvidéki Egyesült Magyar Párt elnöke és Jaross Andor alelnök.

— Első gondolatom fohászként szűll az Istenhez, azzal a kéréssel,

foszladoznak a trianoni határok és órák kérdése, mikor válik újra eggyé Szent István melegsított örökségével az elszakított területek magyarsága ...

Az elmúlt hét sorsdöntő, országformáló eseményeiről az alábbiakban számolunk be:

kell lehetővé tenni.

A Szlovák Néppárt október hatodikán Zsolnán gyűlést tartott, amelyen a szlovákok teljes önkormányzata mellett foglalt állást olyanformán, hogy Csehszlovákia kötelekben megmaradva, belügyeket maguk intéznék, külön kormány utján, míg a hadügy-, külügy- és pénzügyminiszterium közös lenne.

Az angol alsóház ugyancsak hatodikán foglalkozott a cseh-kérdéssel és nagy többséggel bizalmat szavazott Chamberlain miniszterelnöknek, azaz a béke megmentése érdekében tett erőfeszítéseit tudomásul vette.

A Felvidék magyarsága természetesen kitörő lelkesedéssel és örömmel fogadta közeli felszabadulásának híreit és türelmetlenül sietett háromszíni lobogókkal csesíteni templonait, házeit. Sajnos, a csehek, tehetetlen dühükben, súlyos terrorcselekményekre is rugadtatták magukat, ellenére annak, hogy elvben hozzájárultak a magyar területek visszaadásába és ahhoz, hogy a tárgyalásokat Komáromban kezdjék meg. A cseh kormány közölte, hogy küldöttéségét a közben megalakult szlovák kormány elnöke, Tiso Jozsef fogja vezetni.

hogy Isten áldd meg a magyart! — így kezdte beszédét gróf Esterházy János. Rámutatva a nagy történelmi fordulóra, figyelmeztette a felvidéki magyarságot, hogy

minden embernek helyén kell állnia és legjobb tudását kell adnia abba a nemzetépítő munkába, amely hivatva lesz ha-

zának visszaadni azt a fényt, dicsőséget és erőt, amelyet igazságtalanul elvettek tőlünk.

Büszkén emlékezett meg az elmúlt husz év súlyos küzdelmeiről; hálsán szólt a négy nagyhatalomról, amelyek a magyarság jogos követeléseit magukévé tették, leszegezte, hogy

a felszabadulás órája kitűzött áll.

Hangsúlyozta annak a fontosságát, hogy

a magyar és a szlovák ne egymás ellen, hanem egymás mellett, mint testvér, haladjon az önállóság felé.

— Eljen a megnyitóbodó Magyarországi!

— ezzel a fohással fejezte be szövegét Esterházy gróf.

Esterházy János gróf lelkeshangú beszéde után Jaross Andor olvasta fel az Egyesült Magyar Pártok deklarációját, amelynek egyik legfontosabb pontja az, amely szerint

a Csehszlovákiában lakó magyarság kimondja, hogy vissza akar térni az anyaországához.

A továbbiakban a kiáltvány csaknem ugyanazokat a követeléseket tartalmazza, amelyeket a magyar kormány támasztott.

A felvidéki magyarság megújuló és erősödő hittel, a trianoni határon inneni magyarság pedig könnyes szemmel, lelkes örömmel hallgatta a gyönyörű beszédekét.

A magyar kormány tagjai ezekben a napokban naponta tartottak minisztertanácsot, hogy a komáromi tárgyalásokra a kezdettől fogva tökéletesen kialakult magyar álláspontot a szükséges adatokkal, térképekkel támaszák alá és ezzel elejét vegyék annak a feltételezhető cseh törekvésnek, hogy ilyen, vagy olyan ürügyre a tanácskozásokat minduntalan félbeszakítsák és halogassák.

Vitéz nagybányai Hortky Miklós, Magyarország kormányzója ezekben a napokban meglátogatta az egyes csapatokat, a tárgyalások előestéjén Komáromba érkezett és a látottak felett legfelsőbb megelégedését fejezte ki.

Mint hogy közben a felvidéki magyarságtól tömegesen érkeztek magyar zászló iránti kérelmek, itt megindult a „Zászlót a Felvidékre” mozgalom, amelyhez lelkes szívvel csatlakozott a nép legszelebb rétege.

GYERTEK HAZA!...

Gróf Esterházy Jánosnak és Jaross Andornak fentebb, sajnos, csak röviden méltatott beszédeire szombaton, október 8-án válaszolt a Felvidék magyarságának Hóman Bálint ny. kultuszminiszter.

Hóman Bálint nagyhatalmú rádiószózatában szeretettel emlékezett meg a felvidéki magyarság vezéreinek fentebb ismertetett beszédeiről, hálával szólt a négyhatalmi konferenciáról, a magyarság nagy barátairól, a német és olasz népről és vezéreikről, majd így fejezte be szavait:

— Pozsony, Komárom, Kassa, Ungvár, Beregszász és minden magyar város, falu, tanya népe! Ne várjátok tőlünk most ékes szavakat, csillogó beszédet. Csordultig a szívünk, nem tudunk beszélni.

Dolgozni akarunk értetek s veletek.

— Várunk benneteket igaz magyar szívvel, testvéri érzéssel, baráti bizalommal, hogy együtt áldozzunk a magyar egységet ma 900 éve megtörő nagy királyunk, Szent István szellemének és a magyar szabadságról, függetlenségünkért áll, harcolt és meghalt felvidéki magyar hősök emlékének.

— Jertek haza! Hozzatok el lelkesedéteket és magyar erőteket. Tanítsatok meg minket is tűrni, szenvedni, bizni és küzdeni szent magyar célokért — magyar öntudattal.

— Isten áldd meg a magyart!...

Végre elkövetkezett a nagy nap, október 9-ike...

Mindent vissza!..

Nincs magyar kéz, amelyben meg ne remegne a toll, amikor e sorokat írja. Az érzés, amely szívünket tölti be, könnyeket csal szemünkbe. S azok olyan jólesők, hiszen a magyar nemzet fájdalomt kezdik csillapítani. A szegényet mossák le a magyar homlokokról.

Komárom. Az egész város türelmetlen, szinte kirobbanó kíváncsiság. A magyar kormány hivatalos képviselőit várják. Kánya Kálmán külügyminisztert, gróf Teleki Pál közoktatási minisztert és kíséretüket.

A nagy, szürke hid a Dunán. Még nem lehet átmenni rajta. Drótsővények és cseh katonák őrzik. Vajjon még meddig?

A túlsó parton, mint a távoli őserdő, feketélik a hatalmas tömeg. Zászlókat és kendőket lobogtatnak. Hangorkánjuk átverődik a Dunán. A külföldi újságírók távosövényen figyelik őket s látni arcukon a leplezetlenül megállapítást, hogy bizony igaz-vérg magyar város ez.

Hat óra. Átengedik a magyar hivatalos kiküldöttet s a külföldi és hazai újságírókat, akik igazolványt kaptak.

A hídól a megyeház felé vezető utvonalon, a Baross-utcán végig, a Kishid-utcán, a Kórház-téren, a Megyeház-utcán minden talpalatnyi helyet megtölt a lelkesedő tömeg.

— Eljen Kánya! Eljen Teleki! — zúgja a sokaság.

Majd dübörgő ütemes kórusok hangorkánja zúg a lassan haladó autók felé:

— Vissza a Felvidéket! Mindent vissza! Kassát vissza! Pozsonyt vissza!

A megyeházán, amely most a járási hivatal székhelye, három zászlót leng a szél. Középen a szlovákot, jobbról a magyart, balról a csehekét.

Minden utca piros-fehér-zöld. A cserkészek kalapján árvalányhaj, mellükön magyar kokárda. Mámoros lelkesedés, könnyező szemek, kipirult arcok. Az autókát alig lehet látni, virágfelhő borítja őket.

A kocsiok elsuhanak. A cserkészek kordonja felbomlik. A virágos autósor mögött összefolyik a tömeg. Mindenki zajong és lelkendezik. Az emberek egymásba karolnak, egymást ölelik, úgy hőmpolyg az emberáradat előre, a hivatalos kiküldötték nyomában s az égig hat a mámoros lelkesedés:

— Min-dent vissz-a! Min-dent vissz-a!

A Vármegyeház-utcánál katonai kordon várja a tömeget. Csak az autókát engedik át. A sokaság kívül marad.

Fent megkezdődik a tanácskozás...

Még följebb a jószágos Isten csillagai gyulnak ki, hogy versenyt ragyogjanak a komáromi magyarok örömtől csillogó, könnyes szemével. A rab magyarok ajkán husz év óta először csendül fel a fohász:

— Isten, áldd meg a magyart!...

Az első eredmény: Ipolyság és Sátoraljaújhely

Vasárnap este, az első tanácskozás | közlemény világgá röpitette a hírt: befejezése után megjelent hivatalos

A cseh kiküldötték a tárgyalások sikeres lefolytatásába vetett bizalmuk jeléül október 9-én éjféltől számított 24 órán belül átadják Sátoraljaújhely cseh kezén lévő részét, a jelzett időtől számított 36 órán belül pedig Ipolyság városát.

A két város hirtöbbsége lélekemelő és bensőséges ünnepek keretében, menetrendszéri pontossággal megtörtént, a vámsorompókat, amelyek husz éven át állták útját a magyar fejlődésnek, lebontották és a lakosság örömriváltságáiban kúzbén vonultak be csapatunk a két városba.

Október 10., 11., 12-én naponta folytak a tárgyalások, úgy látszik azonban, hogy a csehek ismét elővetik a régi benesi taktikát, mert 12-én estig, a magyar bizottság nagy felkészültségével, pompás és tudomá-

nys módszerrel kidolgozott adatával szemben a cseh küldöttség halogatást kezdett és érdemleges eredményt ezeken a napokon a magyar küldöttség határozott fellépése ellenére sem sikerült elérni.

A világsajtó, különösen a lengyel, német és olasz lapok a legnagyobb határozottsággal mutatnak rá cikkeikben arra, hogy

a cseheknek is, de Európának is elsődrendű érdeke fűződik ahhoz, hogy végérvényesen és a leg sürögsebben megoldják a cseh-kérdést.

Igazságot, de — gyorsan

A csehek halogató magatartása értéketlen megütözést és türelmetlenséget keltett egy a Felvidéknek, a felszabadulást 20 esztendő óta váró magyarság, mint a határon innen élő magyarok sorában. A felvidéki magyarság sorra alakítja meg a Magyar Nemzeti Tanácsokat, amelyeknek hivatása az, hogy a magyar lakosság érdekeit megvédje és magatartását irányítsa. Megdöbbenéssel kell rámutatni arra, hogy

a cseh hatóságok a legtöbb helyen nem méltányolják a Magyar Nemzeti Tanácsok rendfentartó tevékenységét és kihívó magatartásukkal kirobbantani iparkodnak a magyarság elkeseredését, hogy ezzel önkényeskedő terrorcselekményeiket indokolják.

Ruszinok népe ellen, amely semmiképpen sem hajlandó tűrni a cseh elnyomatást és feltétlen Magyarországhoz kíván csatlakozni, és elkeseredésben lázongva tiltakozik a cseh elnyomások további fenntartását célzó törekvések ellen, a csehek — régi cseh módszer szerint — a legerőszakosabban lépnek fel és az amnyit lehetett és annyiszor megígért örvényáradatokat jognak meg azt a csekély mértékben való érvényesítési módját is fegyveres erővel akadályozzák meg, hogy a ruszinoknál magyar nemzeti jelvényeket viselhessek, vagy azokkal díszíthessék házaikat. Érhették, hogy a ruszinok elkeseredésüknek és türelmetlenségüknek kifejezését is adnak, amire válszól

a csehek Ruszinszki területére ostromállapotot — statáriumot — léptettek életbe.

Elfogadhatatlan a cseh ellenjavaslat

Csütörtökön, október 13-án ült össze ötödöször a magyar és cseh delegáció a határmegosztó tárgyalásra. Ezen a napon Magyarország képviselői már

részletes — és ami a fő, — komoly ellenjavaslatot vártak az érvekkel és statisztikai adatokkal alátámasztott magyar követelésekre.

A tárgyalás megnyitása után az

A cseh delegáció által átnyújtott ellenjavaslat már első pillantásra teljesen elfogadhatatlannak tűnik. A csehek ugyanis hajlandók bár a magyarok területének egy részét átadni, a nagyobb színmagyar városokhoz azonban — közlekedési, stratégiai és gazdasági szempontokra hivatkozással — ragaszkodnak a csehek.

A cseh halogató és alkudozó taktika természetesen nemcsak magyar részen kelt méltó felháborodást, azonban a világsajtó legkülönbözőbb orgánumaiban is megütözéssel mutatnak rá arra, hogy

a csehek a Chamberlain, Daladier, Hitler, Mussolini által nagynehezen megmentett világbékét újból veszélyeztetik magatartásukkal és taktikáikkal.

Érdekes, hogy a csehek ismét a régi megtévesztő, adathamisító eljárásokkal kísérleteznek. Ugy állítják be ugyanis a dolgot, mint ha a cseh ellenjavaslat mindössze 150.000 magyart juttatna szlovák (tulajdonképpen: cseh) uralom alá, míg Magyarország követel-

első meglepetés az volt, hogy Tisd szlovák miniszterelnök elhagyta a tárgyalótermet és Pozsonyba utazott — fontos belpolitikai tanácskozásra, — kijelentette azonban, hogy már a kora délutáni órákban visszaérkezett Komáromba.

A delegációk ezután is folytatták a tanácskozásokat — háromnegyed 11 óráig, ekkor azonban este 6 óráig elhalasztották a tanácskozásokat folytatását.

sének teljesítése 250.000 szlovákot kényszerítene magyar fennhatóság alá. Ez a beállítás természetesen nélkülöz minden komoly alapot.

Erre az eljárásra más válasz nem lehetett, mint hogy a magyar küldöttség felfüggesztette a tárgyalásokat a már eleve elfogadhatatlan cseh javaslat áttanulmányozása végett.

A tárgyalásokat — lapzártá után — október 13-án este 6 órákor folytatták; hogy milyen eredménnyel, azt még csak sejténi sem lehet...

Uj államtitkár

A kormányzó a kereskedelem- és közlekedésiügyi miniszter előterjesztésére Törley Bálint országgyűlési képviselőt államtitkárrá kinevezte.

Segítsünk felvidéki testvéreinken!

Lázás, forró napok forgatagában szívünk minden érzésével tekintünk Észak felé, ahol magyar véreink türelmetlenül várják a pillanatot, amikor felszabadulnának. A percek is egy örökkévalósnak tűnnek, különösen most, mikor 20 év szenvedését és borzalmát mégcsak tetézi a tehetetlen düh, mellyel a cseh impérium sanyargatja a felvidéki magyarokat.

Hiteles adatok beszélnek a felvidéki terrorról és

el kell készülnünk arra, hogy az emberiségünkkel kivetkőzött hordák teljesen kifosztják a Felvidéket és elviszik az utolsó falat kenyeret is.

Amint értesülünk, minden megmozdíthatót összeszednek, elrabolnak és magyar testvéreink czei a tél küszöbén nem tudják, mit fognak enni, mit fognak tüzelni, nincs meleg ruhájuk.

Nyujtsuk testvéri kezünket a felvidéki magyarság felé, de ez a kéz ne csak reszkető örömmel szorítsa meg a hozzánk visszatérők jobbát, hanem

vigyen segítséget is nekik. Azok, akik 20 év szenvedtek és túrték, érezték azt, hogy édesanyjuk, a Magyar Haza, abban a pillanatban, amikor újból szeretők karjaiba fogadja őket, letörli könnyeiket, enyhíti gondjaikat.

Magyar Testvérek! Már most gondoljunk szükségét szenvedő véreinkre, érezzük át a felelősséget és:

gyűjtsük össze a pengőket, filléreket, ajánljuk fel segítségünket; juttassunk élelmet, meleg ruhát, tüzelőt azoknak, akiknek ugyszólván csak pusztá életüket hagyta meg a cseh önkény, de akik egy pillanattal sem szüntek meg életüket és vagyonukat kockáztatni magyarságukért. Szegény és gazdag egyaránt kell hogy kivegye részét az áldozatból és megvagyunk győzödvé, hogy nem akad magyar a Csonka Haza határain belül, aki ne örömmel adakozna.

Magyar Testvérek gondolatok a Felvidékre!!!

Tájékoztató a Németországból és Dániából hazatérő magyar gazdalfjaknak

Kedves fiatal Gazdatársaim! Többek érdeklődésére közlöm, hogy kivétel nélkül mindenkinek haza kell jönnie és senkinek sem hosszabbítják meg az utlevelét.

A Dániában levőknek a vasuti jegyeket a mai napon küldjük el ajánlott levélben.

A Németországban levő gazdalfjaknak a vasuti jegyét személyesen fogom átadni.

E helyen is megemlítem, hogy vasuti jegyet csak azoknak a részére váltja meg a Falu-Gazdaszövetség, akiknek hozzá-

tartozói az esedékes részvételi díj második részletét is befizették.

Üzenetek: Takács Benedek: Sürgősen közlök, hogy levelünket megkaptad-e és hol csatlakozol a csoporthoz. — **Tóth Lajos:** Neked nem kell Halléba jönnöd, hanem úgy indulj utba, hogy október 26-án 19.55 órakor légy a stettini pályaudvar II. osztályú éttermében, ahol a Dániából érkező fiakkal találkozom.

A közeli viszontlátásig mindnyájatokat szeretettel üdvözöl jóakarótok:

Teülgyes István dr. ügyvezető igazgató.

Félmillió liter tej a falusi szegény gyermekeknek

A Falu-Gazdaszövetség igazgató választmányára október hó 7-én a Szövetség székházában Mayer János ny. miniszter elnökségével népes ülést tartott, amelynek tárgysorozatán a falusi szegénysorsu gyermekek téli tejjelátásának ügye szerepelt. Az ülésen jelen voltak többek között: dr. Agoston Béla, Bánó Iván, Bodó János, Bodor Antal, Brogly József, Both Dezső, Czermann Antal, Dűsing Miksa, Nagy Sándor, Griffy Imre, Papp János, Petri Pál, Steiner György dr., F. Szabó Géza, Szabó Sándor, Szekeres Bonis, Szekeres László dr., Teülgyes Árpád, Teülgyes István dr., Wanke Gusztáv és Wettstein András.

Az ülést Mayer János elnök nyitotta meg, méltatva a legutóbbi hetek történelmi eseményeit. Kifejezetté adott a magyarságnak Hitler vezér és kancellár, valamint a Duce iránti hálójának és hangsúlyozta, hogy

ezekben a napokban a magyarságnak egységesen, egyöntetűen, fegyelméletten kell viselkednie és minden egyéni akcióit mellőznie kell felsorakoznia a felelős vezetők mögött,

hogy így is kifejezésre jusson, hogy Magyarország csak az igazság győzelmét kívánja. Rámutatott arra, hogy a tárt karokkal várt felvidéki

magyarság csatlakozásával a Szövetségre komoly és nemes feladat vár:

ujra kell építenie a husz év előtti szövetségi és szövetkezeti hálózatot.

Bejelentette ezután, hogy a nagyszerű német, olasz és dán gazdalfjúsági csereakció befejeződött és az idén is az illetékesek elismerését érte el. Végül az ülés tárgysorozatának méltatására tért rá, hangsúlyozva a falusi szegénysorsu gyermekek tejjel való ellátásának szociális jelentőségét. A tagokat üdvözölve, meleg szavakkal méltatta a gazdasági főtanácsossá kinevezett Bánó Iván országgyűlési képviselő érdemeit és az ülést megnyitotta.

Kánya Terézia, a női szakosztály előadója tette meg ezután előterjesztését, amely szerint az elmúlt évben 10.226 szegénysorsu gyermek kapott naponta 2 deci tejet, a szakosztály vezetője és a mozgalom megindítója, Schandl Károlyné a belügyminisztérium közjóléti osztályával tárgyalásokat folytatott a megszervezendő akcióra vonatkozóan, amely

az idén 18 vármegye 234 községének 22.560 szegénysorsu gyermekeire fog kiterjedni. Ezek naponta 2,5 deci meleg tejet fognak kapni 5 hónapon keresztül.

Méltatta ezután az előadó az akció szociális jelentőségét és megrázó szá-

vakkal esetelte a szegénysorsu falusi gyermekek táplálkozási viszonyait.

A tappsal fogadott előterjesztés kiértesítéséről Teülgyes István dr. ügyvezető-igazgató bejelentette, hogy a Falu-Gazdaszövetség kezdeményezésének jelentőségét értékelve, a belügyminiszter az akcióit magáévá tette és január 1-től kezdve közel két és félmillió pengőt állít be az országos tejközlő céljaira.

Schandl Károly dr. hozzászólásában rámutatott arra, hogy a falu jólétének emelése érdekében olyan intézkedéseket kell tenni, amelyek közvetlenül és idővesztés nélkül érintik a falu népét.

A Faluszövetség tejközlője ilyen szerencsés kezdeményezés, mert a tejközlő során a teje szánt pénz az utolsó fillérig a falunak jut, sőt a belügyminiszteri hozzájárulás arra ösztönzi a falut, hogy a Faluszövetség útján segítségére siessen a rászorulóknak. A teje árának felét a belügyminiszter, felét a falu adja, a tejszövetkezetek azzal járulnak hozzá a szép akcióhoz, hogy a tejet önköltségi áron adják és mindenütt sikerült a Faluszövetségnek úgy megszerveznie a mozgalmat, hogy annak adminisztrációjára önzetlenül vállalkozott a helyi társadalom néhány tagja. Tehát az egész vonalon megnyitkozott önzetlenséggel azzal a hatással jár, hogy senki, aki az akcióban munkájával résztvevő, nem kért pénzt. Örömet fejezi ki, hogy a kormány erre a szociális célra minél többet igyekszik fordítani, hangsúlyozta azonban, hogy éppen olyan hiba lenne a tejközlőt könyöradomány formájába öltöztetni, mint azt állami jutalmasképpen, mint valami járandóság osztását szervezni meg. Az akcióit nem szabad bürokratizálni, mert elveszti szociális jelentőségét. Elismeréssel adózott Agoston Béla dr. tiltárának és Kánya Terézia előadónak, akik szabadságuk alatt 240 községet jártak és meg szervezték az akcióit. Javasolja, hogy

az igazgató-választmány Mayer János elnök vezetésével üdvözölje a miniszterelnököt és a belügyminisztert és kérje meg őket, hogy a tejközlőt tartssák meg az önségélyezés, a kölcsönösség és a szociális szolidaritás alapján.

Az állam a költségek felének, esetleg kétharmadának vállalásával eleget tesz feladatának, a fennmaradó összegek összegyűjtését és az akció lebonyolítását hagyja meg az addigi formában és a Faluszövetség kezében.

A szövetkezeti mozgalom a kisemberek szabadságharca

A Hevesmegye területén működő hitelszövetkezetek vezetői népes értekezletet tartottak Egerben. Az Országos Központi Hitelszövetkezetek vezető-sége részéről Schandl Károly dr. alnökk-vezérigazgató és a központi vezetőség több tagja jelent meg.

Az értekezletet Lipsey Péter dr. nyitotta meg, majd vitéz Subik Károly pápai prelátus tolmácsolta Szemeszényi Lajos dr. egyri érsek áldását és üdvözlését.

A szövetkezeti mozgalom szabadságharcnak nevezte, amelyet a magyar nép érdekében feltétlenül tovább kell folytatnunk.

Ezután Schandl Károly dr. tartotta meg előadását, amelyben azt hangsúlyozta, hogy az elmúlt tíz év alatt a szövetkezetek jelentős eredményeket értek el.

A hitelszövetkezetek nem gyűjtenek idegen valutát és nem tekinthetők kizárólag pénzhiteli szervezeteknek, hanem valóban a magyar nép gazdasági szabadságharcát szolgálják.

Rámutatott arra, hogy az Országos Központi Hitelszövetkezet a Magyar Nemzeti

A nagy tetszéssel fogadott előadásához Farkas Elemér szolt hozzá elsőnek, azt hangsúlyozta, hogy szülőjének megbosszulná magát, ha az akció letérne a Falu-Gazdaszövetség által bevezetett alapról. Steiner György dr., az igazgató-választmány elkes helyeslésében közbe fejtette ki

a falu népének háláját az akció kezdeményező Schandl Károlyné iránt

és megdöbbentő adatokat adott elő a falu gyermekeinek egészségügyi viszonyairól. Nagy Sándor dr. hozzászólása után Dűsing Miksa, a OMTK. elnök - vezérigazgatója bejelentette, hogy a tejszövetkezetek a legnagyobb készséggel bocsátják a tejet önköltségi áron a Falu-Gazdaszövetség rendelkezésére, illetve az akció céljaira. Schandl Károly dr. előző felszólalását kiegészítve, megállapította még azt is, hogy

a Falu-Gazdaszövetség megtudja szervezni az országos akcióit is, amelynek lebonyolítására a legnagyobb készséggel és önzetlennel bocsátán a nagy ügy szolgáltatása, egy a Hangya, mint az OKH. a maga ellenőri gárdáját.

Mayer János elnök örömmel állapította meg, hogy az igazgató-választmány egyhangúlag elfogadta Schandl Károly dr.-nak azt a javaslatát, hogy a tejközlő társadalmi mozgalmaként kell tovább fejleszteni.

Teülgyes István dr. ügyvezető igazgató jelentette be ezután, hogy az október 9-re Esztergomba egybehívott közgyűlést el kellett halasztani. Nagy lelkesedést keltett az igazgató-nak az a bejelentése, hogy

a felvidéki gazdaszövetkezetek és szövetkezetek egész sora jelentkezett már a Szövetségnél, hogy a 20 év előtt megszakadt kapcsolat kiépítését előkészítsék.

Természetes, hogy a Falu-Gazdaszövetség az OKH-val és a Hangyával egyidejűleg fel fogja venni az érintkezést régi szervezeteivel. Megemlékezett ezután arról, hogy a Felvidék visszaszolgáltatásáért országsszerte rendezett gyűlésekkel egyidejűleg a falvak népe is és

a Falu-Gazdaszövetség szervezeti és helyi szervei százával küldték fel sürgönyeiket a Szövetséghez és a miniszterelnökhöz, hallatva a magyar föld fiainak erélyes szavát.

Teülgyes István dr. tappsal fogadott bejelentése után, Mayer János elnök berekesztette az igazgató-választmány ülést.

Bank segítségével kölcsönöket fog nyújtani azoknak a kisembereknek is, akik ingatlanfedezetet ugyan nem tudnak nyújtani, de van becsületük és így kétségtelen, hogy a kölcsönöket vissza fogják fizetni.

A hitelszövetkezetek erőteljesen közreműködnek a bírtokpolitikában is, amennyiben a földbérlet-hitelszövetkezetek alakítása révén valószínűleg meg a kishaszonbérletek szaporítását.

Ezután Skubics János igazgató foglalkozott a szövetkezetek ügyvezetésével, hitelezésével és pénzügyi kérdéseivel. Utána Prehoffer Lajos a legeredményesebben működő földbérlet-szövetkezet tevékenységét ismertette. A mélykúti földbérlet-szövetkezet tudvaleg a vállalkozásának 6 ezer holdas bírtok dolgozik mintegy 500 bérlettaggal. Ennek a szövetkezetnek példája mutatja legjobban, hogy

a kishaszonbérleti rendszer megvalósítására a bérlet-szövetkezeti forma a legalkalmasabb. Magnin Adorján prépost, plébános, Plósz István országgyűlési képviselő és Krisztián Imre felszólalása után az értekezlet véget ért.

A Duce továbbra is kitart a magyar igazság mellett

A Faluszövetség gazdalfjainak bucsulogatása Rómában

Szövetségünk hatodik olasz-magyar gazdalfju-csereakciójának magyar résztvevői többnapos olaszországi tartózkodás után most tértek vissza Magyarországra. Elutazásuk előtt Rómában gyűltek össze, ahol a csereakció vezetője, Szekeres László dr. h. igazgató vezetésével bucsulogatást tettek az olasz földművelésáramlalom vezetőivel.

Róssini olasz földművelésügyi miniszter távollétében Tassinari államtitkár fogadta gazdalfjainkat és az üdvözölő szavakra válaszolva, kijelentette, hogy

az egész olasz nemzet csodálattal van eltele a magyar mezőgazdaság iránt, amely — különösen az állattenyésztés terén — oly nagyszerű eredményeket ért el.

— Minden igyekezetünk — mondotta — a két nemzet közötti gazdasági kapcsolatokat kíméletlenül, megerősíteni, mert hiszen mind a ketten földművelő nép vagyunk. Majd az ifjakhoz fordulva, így folytatta:

— Visszatérve hazátokba, legyetek szívesek arról, hogy

van egy nemzet, amely testvéri lélekkel kíséri a magyarság minden megmozdulását és törekvését.

Mi sohasem felejthetjük el azt, hogy megpróbáltatás idején, amikor az egész olasz nemzet az etiópiát kérdésben sikrasszállt Mussolini elgondolása érdekében, akkor

a magyar nemzet minden fenntartás nélkül odaállt a szankciók idején az oldalunkra és segítségünkre.

De legyetek hűek a földhöz is, mert aki ragaszkodik ahhoz, az meg is tudja védeni minden támadással szemben.

Ezután Tassinari államtitkár hosszasan elbeszélgetett gazdalfjainkkal, kikerdezték őket arról, hogy mit láttak és tapasztaltak. A határról gazdalfjaink üdvözölő táviratot küldtek Róssini földművelésügyi miniszternek, aki határozott támogatásával ígéretet tett a hatodik csereakció megrendezésére.

jazta. A kiállított anyag és annak elrendezése sikerrel valósította meg azt az elgondolást, hogy a gazdasági kiállítások jellegű a bemutatás felől mindinkább a gazdasági árumintavásárok felé kell irányítani.

A kiállítás során 33 gazdalfjút avattak ez alkalommal aranykalászos gazdává. Az újonnan avatott aranykalászos gazdalfjak nevében Major Béla egyházasaljai gazdalfju mondott megható hangon köszönetet.

Hatmillió q-val több buza termett az idén, mint a múlt évben

Az új hivatalos vetésjelentés szerint a legutóbbi (szeptember 13-iki) jelentés közlése óta eltelt három hét legnagyobb részében az átlagosnál melegebb, száraz, naposított időjárás uralkodott, amely a gabonafélék cséplési munkálatainak befejezésére, valamint a lengerőltetésére és a burgonya szedésére igen kedvező volt.

Az őszi árpa és rozs vetését igen sok vidéken már befejezték. A buza alj talaj-előkészítés és helyenként a vetés is a kölműveléshez képest igen serényen folyik. A már korábban elvetett őszi vetések jól és egyenletesen kelnek.

A buza cséplését befejezték.

Ugy minőségére, mint mennyiségére igen jó termést adott. A beérkezett jelentések szerint

a buza hektoliterenkénti sulya 77,0 és 85,0 között váltakozik. Országos átlagban 9,25 q, összesen körülbelül 25,850,000 q buzatermés várható. Ez körülbelül 6,214,000 q-val többnek ígérkezik a tavalyinál.

A rozs cséplését mindenütt jó eredményel befejezték. Hektoliterenkénti sulya 68,0—77,0 között váltakozik. Kat. holdanként

országos átlagban 7,50 q, összesen körülbelül 8,199,000 q rozstermés várható. A folyó évi rozstermés körülbelül 2,020,000 q-val több a múltévnél.

Az árpatermés kat. holdanként országos átlagban 8,33 q, összesen körülbelül 6,603,000 q. Ez 1,934,000 q-val több a tavalyinál.

A zabtermés országos átlagban 7,20 q, összesen körülbelül 2,821,000 q lesz.

A tegeiri beérésére az elmult három hét időjárása igen kedvező volt. Az ország tengerreli bevetett területe 2,942,772 kat. hold. Ezen a területen

kat. holdanként országos átlagban

12,82 q, összesen mintegy 26,200,000 q tengertermés várható.

A várható tengertermés tehát ezidő szerint mintegy 1,390,000 q-val kevesebbnek ígérkezik, a tavalyinál.

A burgonya korai fajtáinak szedését nagyobbrészt befejezték. A tövek alj általában elég gumó volt, de viszont sok közöttük az apró. A későbbiek szedését szintén megkezdették. A gumók általában csak közepes nagyságúak és egy-két vialok kivételével egyszeműek. Burgonyából ezidő szerint jó termésre van kilátás.

A termés mennyisése kat. holdanként országos átlagban 47,53 q, összesen mintegy 24,055,000 q

A kukorépra a kedvező időben jól fejlődött. Jó termés (9,950,000 q) várható.

A takarmányárpa az esősökre sokat javult. A mesterséges takarmányok közül a lőhere hamardik, a lucerna negyedik koszássa jó közepes hozamot adott. A magyarkék a legtöbb vidéken csak közepes és gyenge hozamot adott, mert már lábon, a többben lecsirzadt, helyenként pedig renden áztak. Az egyéb mesterséges takarmányok betakarítása jó hozammal folymatban van.

A rétek sarjlatja a legtöbb vidéken már levették. Minősége sok vidéken gyenge maradt, mivel renden ázott. A legelő fűnövése a kedvező időre ideigőt.

A gyümölcsök közül a szilva, alma, körte és dió szedése és szállítása folymatban van.

A termés csak egyes vármegyékben jó közepes, a legtöbb vármegyében azonban csak igen gyenge.

A szőlőkben az utóbbi hetek száraz és meleg időjárása az általános rothadást megállította.

A megkezdett szüretetét jobbminőségű must szűrésének reményében több helyen félbeszakították. A csemegegyümölcs értékelése a rothadás miatt nehézségekbe ütközött.

Látogatás az olasz Földműves Szövetségben

Gazdalfjaink az olasz Földműves Szövetséget is felkeresték, hogy köszöntsek Franco Angelini elnököt, akinek magyarbarát érzelmek közműveket. Angelini nevében Giordani képviselő, Lomberti dr. és Leonardi osztályfőnökök beszéltek, hangsúlyozva az olasz-magyar gazdalfju-csereakció fontosságát és nagy jelentőségét.

Szükségességnek tartjuk — mondották — a csereakción kívül más gazdasági kapcsolat megtervezését is, amelyek keretében a két nemzet földművelésáramlalom vezetői kölcsönösen megismerjék országainkat, mert erre még igen nagy szükség van. A tömegek korszakában

az olasz tömegeket is fel kell világosítani arról, hogy van egy nemzet a Duna medencéjében, amely ezeréves multjánál fogva, — amelyben századokon át történelmi kapcsolatok fűzték hozzá, — jogosult arra, hogy elfoglalja jól helyét a népek elhelyezkedésében.

Szekeres László dr. h. igazgató köszöntte meg azt a baráti vendégteret, amelyben gazdalfjainknak részük volt. Az olasz Földműves Szövetség vezetői ezután megvendégelték gazdalfjainkat.

Az olasz Földműves Szövetségből a „Lescerelli Katonák Szövetségének” püldájába mentek át, ahol a Szövetség elnöke, Arealdo Crollalanza v. miniszterrel tisztelegtek, azt hosszabb időt töltött Magyarországon és a magyar ügyek lelkes szószólója.

Crollalanza, Marchese Solaro, Com. Potti sajtófőnök és Com. Timi főtitkár társaságában fogadta gazdalfjainkat, akik a nevezett Szövetség birtokain voltak elhelyezve. Crollalanza az üdvözölő szavakra válaszolva, többek között ezeket mondta:

Sohasem felejttem el magyaror-

szági látogatásomat és hálás köszönetemet fejezem ki Mayer János ny. földművelésügyi miniszternek, a Faluszövetség elnökének, aki lehetővé tette, hogy megismerjem a magyar népet otthonában, szokásaiban, életkörülményeiben, gazdasági berendezkedésével együtt. Minket olaszok — folytatta — igazi barátság fűz össze a magyar nemzettel, amit bebizonyított nagy vezérünk, Mussolini most is, amikor e történelmi idők legnehezebb óráiban Triestben és Páduában nyílt hitvallást tett a magyar igazság mellett, amely szerint a Felvidék magyarlakta területeit haladéktalanul vissza kell csatolni Szent István birodalmához.

Gazdalfjaink lelkesen megéljenézték Crollalanza v. minisztert, szívóbb jóvászavallert, majd elbucuztak és Villani Erigyes báró követünket keresték fel, aki igazi magyaros szívvel és fajszeretettel hosszasan elbeszélgetett gazdalfjainkkal.

A római két napj tartózkodás alatt gazdalfjaink megtekintették az Órák Város nevezetességét, majd Veneziába és Triestbe állottak meg, ahol a városok nevezetességét tekintették meg. Triestben meghallgatták a müncheni tanácskozásról visszatért Mussolini beszédét, mikor közölte azt, hogy a magyar ügyet 5 hónap alatt rendezni kell. De látható: Triestben azt is, hogyan tud egy nemzet ünnepelni, zászlódtatni öten és egységesen kiállni vezére mellett. Gazdalfjaink — hiszik — sok értékes tapasztalattal tértek vissza Magyarországra. A határról Szekeres László dr. táviratban köszöntötte Mussolini-t, a Fascista Párt magyarbarát főtitkárát, Starace-t és a fascista élet vezetőit.

Aranykalászos gazda-avatás Szombathelyen

A szombathelyi m. kir. téli gazdasági iskola és mezőgazdasági szaktanácsadó állomás október hó 2-án, vasárnap ünnepélyes keretek között bocsátotta utjára tizenegyedik két éves tanfolyamának 33 növendékét.

A vizsgatárgyakban a Földművelésügyi Minisztérium megbízásából Banke Antal m. kir. gazdasági tanár elnököt és a nagyszámú érdeklődő közönség soraiban megjelent Horváth, István Vas megyei

Arany-ézüst beváltás
a legmagasabb napi áron:
Szigeti Nándor és Fia
ékszerésznél,
Budapest, IV. Kecskeméti-utca 9.

Gazdasági Egyesületi igazgató, Haidöcker Andor gazd. főfelügyelő, Tóth Lajos főtitkár, ifj. Ormándy János titkár — kamarai kiküldöttek, Horváth Rezső főmérnök, erdőfelügyelő, Dreier János ny. g. őrnagy, Mabray János győri téli gazd. iskolát igazgató, több gazdálkodó s régebben felavatott aranykalászos gazda.

A vizsga alkalmából rendezett termelési versenykiállítás elnöki tisztét Haidöcker Andor gazdasági főfelügyelő látta el, akinek vezetésével a Bíráló Bizottság Mézes Miklós zselai, Kovács Gyula nagytitkár, Kiss Gyula jákfai, Keresztury Ferenc vasújvári, Lotzberger Gusztáv köszegi, Simegyi János vasegerszegi, Erőss Kálmán, Horváth-Erős Béla vasegerszegi, Szindó Ferenc és Hollói Lajos főbíró, újonnan felavatott aranykalászos gazdák gazdálkodásait bemutató kiállítását di-

A szőlősgazdák egyesületének új elnöksége

Október 9-én délelőtt tartotta közgyűlését a Magyar Szőlősgazdák Egyesülete Waldbott Kelemen báró elnöklésével. Megnyitójában megemlékezett a Felvidék közeli visszacsatolásáról. A megjelent tagok az elnök szavait figyelemmel hallgatták és lelkesen tüntettek felvidéki magyar testvéreink mellett. Ezután bejelentette, hogy az elnökség eddigi tagjai lemondtak tisztségükről és az elnök lést átadta Széchenyi Domonkos grófnak, aki ismét Waldbott Kelemen bárót ajánlotta az elnöki tisztségre. A közgyűlésen résztvevő szőlősgazdák helyükről felálva, lelkesen ünnepelték népszerű elnöküket, aki meghatva mondott köszönetet az ünnepelésért. Azután megválasztották társelnökké vitéz Héjjas Iván dr. miniszteri tanácsost, alelnökké Baross Endrét, Hunyadi Ferenc grófot, Tarányi Ferencet, Plósz Istvánt és Abraham Pált. Megválasztották ezenkívül az elnöki tanácsot és kiegészítették a választmányt.

RÉI-és legelőgazdasági tanfolyamok

A földművelésügyi miniszter legelbetelet társulati, birtokossági elnökök, gazdák, pénztárosok, jegyzők, egyéb közegek, valamint községi bírák és előjárósági tagok, továbbá oly kisgazdák részére, akik rét- és legelőterülettel rendelkeznek, november 15-é és február 15-é között tiznapos rét- és legelőgazdasági előfoku tanfolyamokat rendez a Jászberényi nagykahól, pápai és kechidai m. kir. mezőgazdasági szakiskolákban. A tanfolyamra felvett hallgatók ingyenlakásban és ellátásban részesülnek. A felvételre jelentkezők béklyementes kérvényüket és 5 pengő részvételi díjat a lakóhelyükhöz legközelebb eső szakiskola igazgatóságához legkésőbb október 31-ig küldjék be.

Csak katonaviselt egyén lehet mezőőr

A földművelésügyi miniszter helyett Teleki Mihály gróf államtitkár körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz a mezőőrök alkalmazása tárgyában. A mezőgazdasági termények és a gazdálkodás rendjének védelme fontos kérdések, ezért a miniszter kiköti, hogy mezőőri szolgálatra csak lehetőleg negyven évesnél fiatalabb, irni, olvasni tudó, egészséges, katonaviselt egyént fogadjanak fel és a mezőőrök csak addig tarthatók szolgálatban, mig testi állapotuk is alkalmasnak teszi őket a szolgálat elvégzésére. A hatvanöt évnél idősebb mezőőröket ennek a gazdasági évrnek a végével feltételül el kell bocsátani. Mezőőröknek csak községek vehetnek fel.

A boroshordók szüreti szállítása

A Magyar Borkereskedők Országos Egyesülete megkezdésével fordult a m. kir. Államvasutak igazgatóságához aszírnt, hogy a musttal való megtöltés céljára szolgáló és a musttal megtöltött hordók szállítása soronkívül történjék. A m. kir. Államvasutak igazgatósága arról értesíti az egyesületet, hogy a kérdéses kiüldemények akadálytalan kezelésére és továbbítására nézve megfelelően intézkedett, felhívja azonban a figyelmet arra, hogy a szóbanlevő kiüldeményeket személyvonatokkal csakis gyorsárúként történő feladás esetében továbbítja.

KIS VASÁRNAP

A nagy császár szakálla

I. közlemény.)

Förténk Pci Kingben, a kínai császár palotájának tróntermében.

Személyek: A császár, mandarinok, udvaroncok, kulik.

Vai-Vai császár (lett trónra lépésekor) a legelső aranyos trónon ül. Székényfűzőkkel díszített aranyas selyemruhát visel, fején drágakövekkel kirakott, koporsós aranykorona. Timosa a faldőzse és még ott is figurát vet. Körmei méter hosszúak. Szakálla a térdét veri. Mindenki lépelede, vagy arccal a császár elé borulva hever.) Csün-csun-csun-csun! Köszönöm, hűségese alattvalóm, hogy nem-mnapján eljöttetek híradalmam leg-messzebb részéről is tanúságot tenni hódolattokról. S most lássam az ajándékokat, ki mit hozott. (Int, hogy kuljenek fel térdelőpéldéből és arborolulásokból.)

Füdvármeister (megüli a gongot).

Nam-Csak (a trón elé járul s ott asora borul): Mennyek fényessége nagy fia, rettenthetetlen bátorságu császár, Fu Kien tartomány mandarinja vagyok s a legszebb lakkozott dobozokat hoztam, hogy díszel legyenek kincstárolónak.

Kulik (Nam-Csak intésére nyonyörvü lakkozott dobozokat helyeznek a trón lépcsőjére).

Vai-Vai: Csün-csun-csun-csun! Hítvány rabzolga, a fejeddel lakoloz szemtelenségéért, mert tudt meg, hogy a Menny Fiaának tekintete nem esedik nyomorult kulikra s tartományod főemberei kellett volna, hogy lábainhoz rakják ajándékaidat! (Int s a hóhérok már viszik is Nam-Csakot.)

Füdvármeister (megüli a gongot).

Csüing-Csüing (arborolul a trón előtt): Mennyek vakító fényességű nagy fia, tigrisgrásu felségese császár, Hu-Nan tartományod mandarinja borul előtted arca, hogy felajánlja kincstárolónak a száz legszebb aranykarperecet.

Mandarinok (Csüing-Csüing intésére a trón első lépcsőjére helyezik az ékszereket).

Vai-Vai: Csün-csun-csun-csun! Hítvány rabzolga, mielőtt százat számohatnál, kerébe ütöretlek nyomorult fűsíványgedért, mert ahol száz aranykarperec van, akad ott több is és te mégse hozád el. (Int s a hóhérok már viszik is Csüing-Csüinget.)

Füdvármeister (megüli a gongot).

Kvang-Nan (arborolul a trón előtt): Mennyek hasonlíthatatlanul legragyogóbb tekintetű nagy fia, elefántormányú felségese császár, Cse-Kiang tartományod mandarinja hever lábaid előtt, hogy bár nem méltó rá, hogy hozzád szólhasson, hódolatteljesen megkérjen, hogy kegyeskedjél csillagsugaru tekintetedet az ablakon keresztül palotád udvarára vetni s gyönyörködni abban a száz szekér rizeben, melyet életem számára hoztam.

Vai-Vai: Hítvány rabzolga, tudt meg, hogy mielőtt annyi idő volna, hogy összes címeimet elsorolhatnál, karóba huzatlak, mert legkegyelmebben ki-nagyndítottattam vetni fényes tekintetedet az ablakon s azt látom, hogy minden szekér elé csak tizenkét elefantot fogattál, holott ha valaki a menny fiaának hoz ajándékokat, legalább huszonegy elefantot fogasson minden szekér elé. (Int s a hóhérok már viszik is Kvang-Nant.)

Füdvármeister (megüli a gongot).

Szing-ji (borulul): Mennyek vakító fényességű nagy fia, krokodilfogú felségese császár, Szing-ji hever előtted, Kwei-

Jang mandarinja, hogy felajánlhassa életem számára a tartomány legede-sebb ananászát. (Int s az almandarinok nyonyörvü ananászokat helyeznek a trón lépcsőjére.)

Vai-Vai: Kötésre veled, hitvány rabzolga, amiért olyan merész voltál, hogy hetvenöt centiméternyire mered megkö-zörszteni a kisujjad körmet, holott csak tizenegy esztendeje vagy főmandarin s

Igy csak ötszort tizenegy, összesen ötvenöt centiméter jár neked! (Int s a hóhérok már viszik is Szing-ji.)

(Folytatjuk.)

Fejtörő:

Rejtett városnév

Hidkó már omlás tézátát is tud sütni

Vasaltuk gondosan a ruhát!

A legszebbben kimosott fehérnemű, a legfinomabb anyagból készült ruha is rendetlen és csunya, ha nincsen gondosan, szakértelemmel kivasalva. A ruha karbantartására, megóvására, tartós használhatóságának előérére nagyon fontos, hogy a vasalásra különös gondot fordítsunk, mert ha a sőtét helyen, elcsúsztatva és megtelelő eszközök nélkül végezzük ezt a munkát, a fehérnemű és ruha anyagában is könnyen kárt okozhatunk.

Mindenekelőtt megfelelő méretű (30 cm széles és 180 cm hosszú) vasalódeszkát szerezzünk be és azt több rétegben összehajtogat posztó, filc- vagy vattalinnal beborítva, cserélhető vázsonhuzattal lássuk el. A vasalódeszka borításán se folt, se varrás, vagy szakadás ne legyen, mert az csunya nyomot hagy a vasalt ruhán. Legokosabb a vasalópedőt rákötni a deszkára, úgy, hogy a két szélére hurkot varrunk és lekötjük vele. A vasalódeszka szögletes szélére hosszában és keresztben vaspántot szegünk és erre a rács-félre téglát vagy cserепet teszünk, hogy a ráállított vasaló ne hulljön ki hamar. Cél szerű a vasalótartó mellé többszörösen összehajtogatott vázsonrongyot helyezni a deszkára, hogy a vasaló hőmérsékletét ezen próbálhassuk ki, mert rendszeren ezzel szokták kiegészíteni a legjobb vasalópedőt is.

A vasalódeszkát, vagy vasalóasztalt mindig világos helyen állítsuk fel és ha szénvasalót használunk, hagyjuk nyitva az ablakot. A kivasalat fehérnemű részére készítsünk tiszta lepedővel letakart helyet, hogy szekrénybe tevés előtt a kivasalat holmit ott szétrakhasuk és szellő-tethessük. A melegen elrakott ruha-féle ugyanis hamar török, gyűrődik. A munka befejezése után pedig a vasalóállványt szétszedve, vegyük le róla a huzatot, hogy a legközelebbi

alkalommal ismét tisztán tehessek vissza.

A vasaló alsó lapjának teljesen simának kell lenni. Ha érdes és nem csuszlik jól, egy darabka viaszot, vagy gyertyamaradékot tiszta rongyocskába kötünk és a vasaló lapját ezzel átöröszöljük, aztán a próbavásznon néhányszor végighuzozzuk. Méh-viasz és só keveréke is simává teszi.

Kánya Terézia

Aranyszabályok

A gyermekben az akarat korán megnyilatkozik. Az akaratosság és a dac csak a 7-8 éves korig veszedelmes, míg az értelem s főleg az itélőképes-ség és az erkölcsi érzék ki nem fejlődik. Amint az ész és az erkölcs veszi át a kormányt: mindkét hibá-ból erény lesz.

Gyümölcsöt létrával szedjed!

Fára mászók földre esnek.

Magyar konyha

Zöldbablevés. Egy tányér zöldbabot megtisztítottuk, hosszukás szeletekre vag-dalunk és sós vízben forral hagyjuk; ha már megpuhult, gyenge rántást készí-tünk, húslevél felfőzést, kevés ecettel sa-vanyítottuk és 2 deciliter jó friss tejfőlt adunk hozzá.

Töltött burgonya. Szép egyforma bur-gonyákat megfőzünk, meghámozzuk és kihűlt hagyjuk. Középet kiszedjük evő-kanállal és töltelékkel készítünk. Egy da-rab disznó, vagy borjúsültet apróra vá-gunk, vöröshagymával zsírban megpárol-gunk, megszózzuk, meghorsozzuk, bele-töltünk egy tojást és két kanál tejfőllel jól elkavarva, megtöltjük vele a burgonyá-t. Tálba téve az egészet, a tojást és vajat teszünk a tetejére és sütőben szép pirosra sütjük. Sült kóbabással igen jó.

Darabok. Negyedliter tejjel annyi darát főzünk, hogy megsűrüljön. Darabka vajat keverünk hozzá és félre-tesszük, míg egészen kihűl. Akkor egy kanál vajat elkeverünk 6 tojás sárgá-jával, 4 evőkanál tört cukorral és reszelt citromhéjjal, majd a tojásfehérjéket habbá verve, szintén hozzáadjuk és jól ki-ent formában megsütjük.

A KUKORICA BUGÁZÁSA, ARA-TÁSA ÉS RAKTÁROZÁSA.

A kukorica bugájának (cimerének, zászólójának) levégása két órából szokások. Szívösen levágják és gyűjtik gazdáink olyan években, mikor a zöldségtar-mányban hiány mutatkozik, de szokták levágni akkor is, mikor a csövek éresét siettetni akarjuk. Ezelőben az ottóbi ok késétől gazdáinkat a kukoricatövek bu-gázására.

Tapasztalati tény ugyanis, hogy a ku-koricacsövek korábban beérnek, ha ci-mereiket korábban levágják: talán azért, mert a nap így közvetlenebbül süt be a csövekre.

Hibás dolog azonban a bugázást kul-korán eszközölni. Ha előbb levágjuk a cimereket, mint azok virágzatát volna, akkor porzik nem hullanak a csövekre, tehát a csövek nagyon hiányosan kőnek magot. Az elvirágzást a hajlagnak elszá-radása jelzi.

A tulorkal bugázás azért is káros, mert ezzel jelentékeny mennyiségű levélről fosztjuk meg a kukoricatövet. Már pedig a zöld levél az, melyben a keményítő képződik s ezből vándorol be a csőnek

magvaiba. Ne esodálkozzunk tehát, ha a leveleiről megkopasztott tö csöveinek magvai nem lesznek elég lisztesek, ha-nem aszóttak, ráncosodtak.

A kukorica aratásához csak akkor fogjunk, mikor már a magvak kemények-nek, a csutkák száraznak mutatkoznak. Természetesen, hogy hűvöse ősz esetén a ké-ső év fajtaéknál a magvak ilyen fokú érettségét nem lehet bevárni. De itt is csak a szükség kényszeríté hatása alatt fogjunk a korábbi őréshez. A nedvűs csövek ugyanis a görömben jobban ki van-nak téve a romlás veszélyének.

Kisebb mennyiségű kukoricatermést a csőhétákkal fűzbe kötre az orozs alatt vagy más tető alatt felüggesztve lehet szárogatni. Ha a csövek jól beértek, akkor padlison is jól elraktározhatók, fel-térte, hogy nem rakjuk őket vastag ré-tegbe és időközönként megfordítjuk. Ha a csövek nem szárazak, akkor csak egy soros rétegben szabad padlison vagy magtárban szétterítve tartani, mert kü-lönbön penészes lesz és használhatat-lanná válik. Nagyon mennyiségű csőnek raktározására legjobb a göré.

A göré legfeljebb 2 m széles legyen, mert különben a szél nem tudja átjárni

a beléje öntött kukoricacsöveket s így ezek nem száradnak, hanem penészednek. A tető eresze legyen 70-80 cm, mert különben az eső bever a kukoricára. Egy köbméter őrta-talomba 10 hektoliter cső-veves tengeri fű; ezt szem előtt tartva — várható termésünk arányában — kell az építendő görét méretezni.

A csövek letérése után arassuk le a szárat. A kótót jó mélyen, közvetlen a föld színén vágjuk le a gyökérzetől, mert a hosszú szárral visszahagyott gyökérek nem sikerül jól alászántani.

A tengeriszár Ásványi-féle géppel fel-tépvé és besavanyítva, jó takarmány ad. Ha nincs ilyen szaktípus, akkor kőssük kővétké, ezeket rakjuk kisebb kupokba, ott szárogassuk meg. Télen így — a kőve kibontása után — száratul adjuk állat-nak (szarvasmarha, juh) élé. Ök gyve-sen lesznek a szárról a leveleket s ezek-kei jól táplálkoznak.

A tengeriszárnak a gyökérről való le-vágásával és kővébe kötésével nem késle-kezdünk, mert pl. az október elején le-vágott tengeriszár pontos vizsgálatok a gyengébb szónával egyértékűnek igazol-ták, addig a már teljesen elszáradt, no-venber végén betakarított tengeriszár ta-karmányértéke csak az ősi buzaszalmá-g-vál ér fel.

A BURGONYA SZEDÉSE

A burgonya szedésénél — a kuko-ricával ellentétben — ne várjuk meg a teljes beérést, mert ilyenkor a le-száradt és korhadni kezdő szarokból sok gomba és baktérium szóródhatik le a gumókba, amelyek ilyen uton (gyűrűsbetegség, köldökrohadás), fertőzöttek lesznek. Így eltarthatósá-gukból és értékükből sokat veszíten-e. Különösen a vetőburgonyánál fontos a korai szedés, mert az emli-tett betegségek az utódokra, tehát a jövő évi termésre is átmennek.

Nagyon ajánlatos a vetőgumónak szánt burgonyát már a táblán kivágo-gatni és pedig oly módon, hogy vetési célokra csak azoknak a bötérmő tö-velnek a termését szedjük, amelyek alatt a gumók kiegyenlítették, azaz egyforma nagyságúak és a fajta-jeleket magukon viselik. Nem jó pél-dául, ha a nyári rőszburgonyából olyan töveket szedünk, melyeknek a gumói gömbölyűek.

A burgonya szedésénél vágjunk jó mélyen a fészek alá, hogy a kapavá-gott gumók mennyisége minél ke-vevesebb legyen. A kapavágot burgo-nya ugyanis értékét veszti, másrészt nagyobb arányu romlásnak is lehet okozója, ha a többi között marad.

A kiszedett burgonyagumókat ne hagyjuk sokáig a napon, mert meg-zöldülnek és kesernyős ízűek lesznek. De azért ne jusson eszünkbe őket burgonyaszárral betakarítani, mert a szárazon mindig van körököző gomba, mely így rászörödik a gumókra is.

A frissen kiszedett burgonya a priz-mában, a veremben, vagy a pin-cében ne töltjük vastag rétegbe, mert csak a kellően kiszikkadt burgonya lesz télen át veszteség nélkül jól el-tartható. Eppen ezért a burgonyát ne is földeljük le hamarosan kiszedés után, hanem jó ideig tartasuk csak vastag szalmatakaró alatt. Ha kicsit megázik, magától is megszárad, ha erősebben átázik, akkor a szalmát szed kell teríteni.

A „SZEMELLENZŐ” SZÜKSÉ-GES RÉSZÉ-E A LÓ KANTÁR-JÁNAK?

A szemző vagy „szemellenző” arra volna hivatva, hogy az oldalra vagy hátra teletgést megakadályozza s így ingerlőanyag lovaknál mérsékelje az ingerlő alkalmakat. Általános hasz-nálatá ellen szól az, hogy a szemek természetellenes látótengely betartá-sára kényszerülnek; továbbá: a tul-ságosan közel álló szemzők majdnem teljesen megakadályozzák a látást, elősegítik a szem beszennyeződését porral és hóval; ha pedig még lazán is vannak a pofaszijra erősítve, akkor meg állandóan verdesik a szemet. Ezért helyesebb volna csak betanítást alatt levő csikóknál vagy — időle-gesen — olyan lovaknál használatba venni, melyek szokatlan környezetbe (átlaluló nagyvárosba) kerültek.

Minden hangszeret
legjobb minőségben és a legolcsóbban vásárolhat a hirneves
Reményi Mihály
hangszertelepén. Budapest, VI./15, Király-utca 58-60.
Kérje 51. sz. díjmentes árjegyzékemet

Október

16 VASÁRNAP

Gál

17 HÉTFŐ

Al. Margit, Hedvig

18 KEDD

Lukács

19 SZERDA

Al. Péter, Lucius

20 CSÜTÖRTÖK

Vendel, Iréne

21 PÉNTEK

Orsolya

22 SZOMBAT

Kordula, Előd

A naplót tartama október 22-án: 10 óra 34 perc; a hét folyamán 23 perccel fogy. A hold fényváltozása: Utolsó negyed október 16-án.

Ima Magyarorszáért

A megrázó fohászt, amelyet alább egész terjedelemben közlünk, Magyarország hercegprímása írta, s október 9-án a szentmise végén imádkozta el az ország minden katolikus templomában az oltár előtt térdeplő pap „Magyar hazánk igaz ügyének sikeréért”.

Az ima szavában az egész ország, az egész nemzet könyörgése fonódott össze, s nincsen magyar szív, amelynek legfőbb óhaját ne tolmácsolná. Közöljük a magasztos fohászt, hogy magyar testvéreink igaz szívvel bírhatssék a Mindenhatót a megpróbáltatásos magyar sors jobbra fordulásáért:

„Örök Mindenható Isten, Aki bölcs gondviseléssel az egész emberiség sorsát intézed s Akitől minden földi hatalom származik, melyeség hódolattal borulunk le Előted és kérünk Téged, hogy mindig a Te részlehatatlan igazságosságod érvényesüljön és uralkodjék az emberek társadalmi, állami és nemzetközi életében és biztosítsa azok földi boldogságát. Azért a Magyarok Nagyasszonyának, első Szent Királyunknak és Apostolunknak, valamint többi magyar szentjeinknek érdemeiben bízva, gyermeki alázattal könyörgünk: rövidíts meg népünk szenvedését nagy irgalmasságod szerint; világségíts meg a földi hatalmasságok értelmét és indíts meg akaratukat, hogy miután megcsönkített hazánk ügyének igazsága miatt nemzetünk jogos igényeit belátták, Isten és ember előtt való felelősségük tudatában ki is elégtessék, hogy így földi boldogságunkkal együtt örök célnak is biztosabban elérhessük. Amen.”

Kleblsberg Kunó gróf szobrának telepzése. A halhatatlan emlékü kultuszminiszternek, gróf Kleblsberg Kunónak szobra elkészült. Október 16-án fogják leleplezni a kormányzó jelenlétében az Erzsébet-hídfő előtti Eskü-téren. Az ünnepi beszédet a szoborbizottság nevében Kornis Gyula titkos tanácsos, a képviselőház elnöke mondja. Utána a kormányzó nevében Teleki Pál gróf kultuszminiszter beszél. A főváros képviselőjében Szendy Károly polgármester veszi át a szobrot. A leleplező ünnepségen a magyar falvak és tanúk népének örök jótevőjét örököltik meg. Sok-sok ezer falusi és tanúk iskola megalapítójának el nem múló érdemeit. A falusi magyar kultúra áldozatkész utódjainak szoborleleplezésén lélekben a falvak és tanúk milliós is résztvesznek.

Agoston Béla dr. — főtítkár. A Falu-Gazdaságvétség elnöki tanácsa október 10-én tartott ülésén Agoston Béla dr. títkárnak érdemeiben dus tevékenysége elismerésül a főtítkári címet adományozta.

A „Szovjetparadicsom” — és a világság. Az egyik francia lap cikket közöl a Patria nevű francia gőzös matrózainak odesszai élményeiről. A derék matrózok ugyanis allg várták, hogy megtekinthessék a rég óhajtott „Szovjetparadicsomot”, amelyről olyan sok szépet hallottak odahaza. Hatvanhárom akartak közülik partra szállani, hogy szivüket, lelkiüket, szemüket gyönyörködtessék. De három és félórát vizsgálat után csak tizet engedték a partra a GPU emberel. Azok is hamar visszatértek és felháborodva mesélték el társaiknak, amiket láttak. Fekete, ragacsos kenyeret és három paradicsomot ebédelő kikötőmunkásokat. Piszkos, rongyos, óhező embereket. Az útleletben allg tudtak valamit vásárolni, s azt is olyan méregdrágán, hogy még odahaza is dühöngtek miatta. Mindebből megértették, hogy a muszka atyafiak miért éppen a kommunista elvtársakat nem engedték partra szállani és szemléldni a „Szovjetparadicsom”-ban. Azoknak könnyen elhitték volna a valóságot...

Aranycsalásos gazda avatás Siklóson. A siklósi m. kir. téli gazdasági iskola és mezőgazdasági szaktanácsadó állomás 1938. évi október hó 16-án termelési versenykiállítást és aranycsalásos gazdavatást rendez.

Három embert halálra tapostak a bikák. Portugáliában éppen ugy szokásos a bikaviadal, mint a spanyolok földjén. A közelmúltban Lisszabontól nem messze egyik községben órlási nézőközönség gyülekezett az arénában, hogy a viadalban gyönyörködjék. Amint szokásos, a bikákat már előre kiengedték, hogy a látogatók szemléldék őket. A derék portugálok éktelen ordítása azonban annyira felügerelte a bikákat, hogy a tömegbe rohantak. Nagy riadalom keletkezett, a felbőszült állatok a gépkocsiknak is nekirohantak. Az embereket öklélték és taposták. Hároman holtan maradtak a kövezeten, tizenhatan súlyosan megsebesültek. A vérbenforzó szemű bikákat csak két órai megfeszített munkával tudták megfékezni.

A mezőgazdasági felsőoktatás problémái. A „Magyar Gazdák Szemléje” 1938. évi áprilisi számából különnyomatban jelent meg dr. Soproni Elek tollából „A mezőgazdasági felsőoktatás problémái” című cikk. A tudós és gyakorlati szerző, aki az európai államok egész sorában tanulmányozta a mezőgazdasági viszonyokat, éles szemmel és szakavatott irányítással mutat rá a mezőgazdasági felsőoktatás problémáira. Arra, hogy a gyakorlati élet kívánalmi miként hatnak vissza a mezőgazdasági felsőoktatásra és miként valósuljanak meg a gazdasági politikában. Érdekes és magyazonalul fejtegetés.

Meggyilkolta a nényét. Október 7-én dult arcu fiatalember jelent meg a Szed-alsóvárosi őrszobán s akadozva adta elő, hogy véletlenül agyonlötötte a nővérét, mert tisztogatás közben elslött a revolver. A rendőrség azonnal megindította a nyomozást és megállapította, hogy a leányt szívéen találta a golyó. Vallatára fogták a feljelentő Keszeg Józsefet, aki nemrégben szabadult ki a börtönből, hogy miként jutott a fegyverhez. Minután feleletlen igen zavarosak voltak, őrizetbe vették. A vizsgálat folyik.

Az erjedő must áldozatai. Így szüret táján minden esztendőben közölnek híreket a lapok az erjedő must áldozatairól, akik vizsgázatlanságuk következtében vesztik el életüket. Október 7-én Szekszárdról érkezett kétös halálhír. Ferges Mihály 70 éves rendőrbírókos, nyugalmazott községi szőlővezetőnek és Horváth Rozália 32 éves hajdonnának holttestét találták meg a szőlőkádban, az összezu-zott szőlő között. A hatósági orvos megállapítása szerint 24 órája lehetett már az erjedő mustban. Az áldozatok felismerhetetlenségé eltorzul-tak. A nyomozás megindult annak megállapítására, miként került a két ember a mustos kádba? És hogy nem törtéut-e esetleg bűncselekmény.

Negyven magyar gazda a vádolt-
tkk padján. Ne ijedjünk meg, magyar testvéreim, ez a történet nem olyan tragikus, mint a címe után gondolnók. Egyszerű kis romániai politikai csalafintás, amely világos példája annak, hogyan kezelik a mi fajtestvéreinket Szatmármegyében az oláhok. A választáskor huszonhat magyar községet járvány címen veszté-gár alá helyeztek, hogy a választók ne mehessenek szavazni. A vádoltak mégis eljutottak a szavazóurnához. A román csendőrok engedték át őket, mert azt hitték, hogy a kormány-pártra fognak szavazni. De a derék gazdák a Magyar Pártra szavaztak. A szavazás pedig nem azért titkos az oláhok földjén, hogy az is maradjon. Rögton megállapították róluk, hogy hova szavaztak. És eljárás indították ellenük a veszté-gár tilalmának áthágása címen. Meg is tartották a tárgyalást a szatmári törvényszéken. De eredmény nélkül. A törvényszék a negyven gazdát bizonyítékok alapján mentette fel.

Agyonlötötte az apját egy fiatalokru fiu. Duna-földvár határában holtan találták Vicsik Pál 43 éves mezőört. Vadászgye-vere néhány méter távoltságban fektött tőle. A jelek szerint öngyilkosságot követett el. E feltevést az is megerősítette, hogy többször hangzottata öngyilkossági szándékát. A hatóság még is engedte, hogy eltemessék. Néhány nap múlva azonban az ügyészség elrendelte a mezőört holttestének kibantolását. A boncolás megállapította, hogy gyilkosság történt. A tettest is kérekerítették az áldozat kiskorú fia személyében. A fiatal Vicsik Pál beismerte, hogy két lövéssel ottlotta ki apja életét. A gyilkost letartóztatták.

Testvérgyilkosság és öngyilkosság egy mosóteknő miatt. Horvát György és Horvát Péter gyulai földművesek az apjuk halála után a hagyatékot osztog-kodtak. Az ingatlanokon békésen meg-egyeztek, de egy mosóteknőn hajbakap-tak. A két testvér bieskát rántott és Péter tizenkét szurással kiöltötte testvérő életét. Ő csak a combjára sebesült meg. Amikor látta, hogy testvére meghalt, el-rohant a tanyaóól, s egyik útszéli eper-fára felakasztotta magát. Késő este akadtak rá a járőrok.

Megátkozott örökség

— Békeffy Gábor versei —

A szerző, akinek ez már a harmadik versköteté, lapunk költőgárdájának közismerten kimagasló alakja. Pedig mindössze hat élemit végzett falusi ifju. De a verselésnek alakban olyan művésze, mondanivalójának pedig annyira ura, hogy szinte bámulatos.

Első kötetének ezt a címet adta: *Ahogy szíven ver.* Másodiknak: *A semmiből indulok.* A mostaninak: *Megátkozott örökség.*

S így ír benne: *Dalomb jöttem csöndben, nincs nevem, de lesz! Mert akarom és rég hiszem, mert véreim porbakkuló nép izen.*

Ezt Ady Endre emlékének írja, akitől sokat tanult és merített. Mondhat-nók, a saját egyénisége rovására. Kár pedig. Aki annyira meg tudja Ady verselő művészetét közelíteni, annak az egyénisége sokra kötelez. Munkás-ságot nem megátkozott örökségnek kell hinnie, hanem istenadta küldetésnek. Fejezze csak ki a falusi magyarság fájalmát és keserűségét, ha kell, még több bátorsággal is, de bizalommal és ne lemondással.

Sokat várunk még tőle.

Lapunk olvasóinak és barátainak pedig meleg szeretettel ajánljuk ezt a szép és korszerű verskötetet. Vegyék meg, hogy segítsenek a napszá-mos sorban robotoló költőn. Megér-demli, hogy a magyar falvak lakói támogassák. Vissza fogja szolgálni, biztosan vagynuk benne. A lelke me-legével, a szíve őszinteségével a magyar falvak ébredő öntudatában...

A könyv Kalácsa-kiadás. Megren-delhető lapunk utján is,

Mathász János

Írta: Gesztelyi Nagy László, a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara igazgatója

„A magyar faj gazdag tehetségeiben, kiváló értékekben, akik az ország határain túl is hírt, nevet és órszóséget szereznek a magyar nének.” Ilyen volt Mathász János is, akinek életét és munkáját eleveníti fel és örökíti meg e fűzet a tudós szerző gondosan összegyűjtött adataival. Azt az utórő és kulturmunkát, amelyet Mathász János a Kecskeméthez tartozó Katonatelepen elért, s amely nevert világhírűvé tette.

Gesztelyi Nagy László munkája méltó a nagy magyar utórő emlékéhez. Még a nem szakemberek számára is élvezetes és gyönyörködtető olvasmány, amely magyar szívnők büszkeségét legyezeti. Szőlősgazdák számára pedig okos és tanulságos.

A fűzet a kecskeméti szőlőkultúra nagy megalapozója születésének századik évfordulójára íródott. Melegen ajánljuk lapunk olvasóinak figyelembe.

Elfogták a Károly-keresztigazolvány hamisítóit. A rendőrség néhány nappal ezelőt letartóztatta Sátorhegyi Lajos 42 éves foglalkozás-nélküli egyénet és Dobos Lajos 50 éves úgnyököt, akik a Károly-csapat-kereszt elnyeréséhez szükséges igazolványokat hamisítottak. Kőrpecséket is készítettek, amelyeken „Pest-vármegyei csendőrség felügyelősége”, „Pestvármegyei csendőrpáncsnok-ság” és „Magyar Királyi Csendőrkéret páncsnoksága” feliratok voltak. A szelhamisok ötvenöt-öt-száz pengőig terjedő összegeket kértek a hamis igazolványokért és többszáz darabot hoztak forgalomba. A szelhamisosság azonban csakhamar kiptant. Egy fővárosi tisztviselő gyanusnak talált egy ilyen igazolványt s a rendőrséghez szolgáltatta be. Így tartóztatták le a két hamisító. Kihallgatásuk alkalmával elárulták, hogy az okmányhamisító társaság feje, Wenger Ernő, 39 éves úgnyök, aki megszökött. Október 8-án őt is lefűlettek. A jöhírszemien jutottak ilyen hamis igazolványok birtokába, jelentkezzenek a rendőrségnek. Nem lesz bántódásuk. A rendőrségnek az a célja, hogy az összes hamis iratokat összeszedje.

Kalapácsos rablótámadás. Október 6-án este Sétér Zoltán gyöngösi fűszerkereskedő a lakásának ajtajában két magas férfi kalapácsal leűtötte. A nála lévő 500 pengőt akarták elrabolni tőle. A kereskedő felesége figyelmes lett a zajra és torkaszakadtából kilábilni kezdett, mire a megrémült rablók elmenekültek. A zskományt sem vették magukkal. Kőrekerítésre a nyomozás megindult.

Elűtelt árdrágitók. A háborús készülődés riasztó napjaiban, amelyek a müncheni négyhatalmi értekezletet előzték meg, a világháború inséges napjai alatt tapasztált lelketlen árdrágitási kísérletek kezdtek megismétlődni. Egyes lelketlen kufárokk szeltek kibaszótni a háborútól reszkelő milliók szorult helyzetét, s néhány nap alatt hatalmas vagyonokat igyekettek összeharócsolni. Legszen-betőbb kapzsírságot a zsidórágitók ártultak el. A rendőrség azonban nem ismert kiméletet. egy-kettőre rács mögé, s csakhamar bíróság elé kerültek a jómadarak. Weisz Izidor nagykereskedő egyévi és háromhónapi börtönt kapott, Berger Ferenc hentes négy hónapot. Egy tucatva ról mákvírát, akiket letartóztattak, most várja a büntetését. Az árdrágitók ellen hozott ítéleteket plakátokon is közhírré teszik. Mi is számon fogjuk őket tartani. Megérdemlik, hogy a jóézésű magyarok közzemgelése kísérje hazaáruló „tevékenységüket.”

Villám csapott a kecskenyájba. Nem mindennapi eset történt az egyik aljár város határában. A villám elpusztított egy egész kecskenyáját az őrzőjevel együtt. A vihar kőbőresek a pástör nyájával egy hatalmas cedrusra állt mekkült. A villám kétszer egymásután becsapott a fágra és a pástört harminc kecskéjével együtt halálra gújtotta.

Göcsej kapujában

II.

De itt bizonyos a magyar igazság. A vend nép nem szerb és nem is horvát. Nem is értik sem az egyik, sem a másik nyelvet. A vend, *szegyetép az ősi pannonok utóda*, A Drávan-tuli horvátok által terjesztett „Nagyillyria” eszméje náluk sohasem talált viszhangra. Noha a Monarchia alatt elárasztották Mura-köz Bácsban nyomtatott céltzatos-irányu, magyargyalázó, horvátnyelvi tankönyvekkel. De a muraköziek nem tudták elolvasni ezeket a szennyviva-tokat, de követelték, hogy őket *vendül tanítsák*. E kérésnek az akkori magyar kormány készséggel adott helyet és biztosította a vend nyelv és a vend kultúra szabadságát. A vend nép fejlődésére jellemző, hogy míg 1870-ben 13169 volt a lélekszá-muk, addig az 1910. évi népszámlá-lás adatai szerint 23.032 volt a szá-muk. Az 1848-iki Jelasich-féle horvát invázió idején a vendek *Gaspárik Márk* vezérlete alatt fegyvert fogtak a vend és magyar szabadság vé-delmére és Alsódomborunál megver-ték a Bécs szoldjában álló horvát sereget. A Bach-korszakban ugyan Horvátországhoz csatolták Muraköz-t, de a kiegyezéskor 1861-ben elrendelt népszavazás alkalmával, dacára a horvát ügynökök aknamunkájának, jól jegyezzük meg, hogy *egyetlen vend sem szavazott Horvátországra*. Ezután a vendek sem a zágrábi, sem a varasdi gyűlésre nem mentek el, tüntetve, hogy hallani sem akarnak semmiféle áhbölcseletről, mire a va-rasdi gyűlés kimondotta, hogy a *Muraköz és a Vend föld törvénytele-nül tartozott Horvátországhoz s hogy az a magyar Korona tulajdona*. És mi történt 70 év múlva? A szerb hadak betörték a védtelen Mura-közbe és a vendeket szolgaságba haj-tották. A vendek azonban nem akar-tak beletörődni sorsukba és fegyvert fogtak a vend szabadság védelmére. A vend fölkelés legdicőségesebb fegyverténye a muraszombai ütköz-zet (1919), amikor is a szerb rab-lókat megverték. De mirevaló volt a zavarosban halászköz alförradalma, hadseregüllesztő programja és a párisi békediktátum. A diesis és hű-séges vend nép sorsa megpecsétel-tetett... Szerbeknek hívják őket „egyszerűség kedvéért”.

A Muraköz probléma és a meg-szállás összefügg Göcsej sorsával. Ez a két nép egymásrautaltságban és testvéri barátságban élt egymás-sal. Különösen a hetésiek. Hiszen Göcsej és Hetés voltaképpen egy nép-rajzi terület. Hetést elcsatolni Ma-gyarországtól történelmi lehetetlen-ség. Zalavármegye tizenhárom járá-sából egészen (csáktornyai és a per-laki járást) az alsólendvai járás 78 községéből 48-at, a letenyei és a nagykanizsai járásból 1—1 községet hajtottak Jugoszlávia hatalma alá. Az elvesztett zalai terület 118 négy-zetkilométer. Zalából 155 községben összesen 130.509 lakos került Ju-goszlávia alá...

Göcsejből 10 községet szálltak meg: Bánuta, Belsőárd, Gáborján-háza, Gontérháza, Kámaháza, Lend-vahidvég, Lendvavásárhely, Radamos és Szentistvánlaka községeket. Göc-sej, valamint Hetés ősi magyar, ugynevezett gyeptelepítés. Még a magyar honfoglalás idejében telepít-ték ide a magyar fejedelmek a szinmagyar lakosságot a nyugati ha-tárok védelmére. Harcos, bátor, eszes, törzsökös magyar nép ez. Innen a rokonság az ormán, székely stb. ha-lárörvidéki népekkel. Innen magya-rázható és csakis így érthető azonos néphagyományuk és népművészetük. A regőjárás ezeknek a széttelepített népeknek az egymáslatogatásából, feleségkeréséből, pogány ősi vend-gjárásából származott.

Göcsej kapujában vagyunk. Kezdő-dik a girbe-gurba föld, az erdők mé-lyére dugott ősi faluk már üzennek felénk apró harangtornyaik kicsinyke

harangjával. Csilingelnek a göcseji kereszteken a művészi találekonygá-gról beszélő csemettyűk is, melyeket az erdők legkisebb kellelete is meg-csendít... Nincs többé vasut, meg-szűnik a civilizáció, hogy helyet ad-jon egy őserégi kultúrának. Lóvasut, majd göcseji szekér visz bennünket a rejtelmes világba. Vadciklámen virít a lilázó erdők alján, mókus nyargal át a kocsinak előtt, madarak röppen-nek föl eldugott fészkeikből... Egy-egy tisztáson szénégetők foglalat-odnak boksáik körül, piszkálják a kajtorzó tüzet, főzik a favillának való fát és dalolnak:

*Elülték a darumadár baleszárnyát,
Elülték az árva szívem nyugalmát,
Darumadár, te szárnyad még kinőhet,
Boldogságom többé vissza nem jöhet.*

Az ősi dal véglegesökölgetja a haj-nali lombokat és lágy pergetéssel hull szerte a távoli völgyekbe. Az öreg szénégető mesét mormol az egy-szeri szénégető legényről, aki addig dalolt, míg *tündérlányt kapott az éne-kebe*... Aztán — itt hangja halk, monoton, mint a fáltoos imája — elment élelmet hozni a többieknek... de egy kis csuda-csudálatos házacskát talált a fejeletettaiju völgyben, hol cserregő patakon özek szűresőlők a hajnalpirt... és a legény sohasem tért többé vissza... A favágók és szénégetők elhajították fejszéjüket és elszéledtek szerte az irdatlan renge-gtében. Így mesél a Budnyai rene-gtesség... Ez Göcsej, a magyar ös-mesék és elfelejtett népdalok hona... A fenyező mögött a Válicza völgye fölött tüzet lobbant a nap. Bibor-arany ömlik a világra. Amott a dom-bok hajlatán két jámbor tehénrel szántogató egy paraszt. Szelid szép feje köré glóriát fon az ősi isten: a Nap.

Számadó Erő

A koma

Akármiilyen kedves vendég, három napig untig elég. Hogy ez mennyire így van, bizonyítja az alábbi kis történet.

Egyik faluban nagy volt a készülődés. Nagy nap közeledett, a bucsu, azaz a vendéglátás napja. Senki sem akarta, hogy valamelyik vendége azt hírsztelje a bucsu után, hogy „no még ilyen vendégségben sem voltam, majd meghaltam éhen.”

Egyik koma, — akiről e kis törté-net szől — annyira jól érezte magát, hogy a negyedik nap is délutánba al-konyult, de még akart sem készülő-dött haza. A házigazda hiába cöl-zogatótt, hogy így koma, ugy koma, már a bor is elfogyott, már vetni is lehetne, a koma csak nem akarta megérteni a szót. Maradt nyugodtan, mint aki odahaza van. Ötödik nap reggel a házigazda, míg a koma aludt, elkészítette a vetőmagot s aztán elment a biróhoz. Megkérte csi-náljon már valamit az ő vendégével, mert már ötödik napja, hogy itt van és még most sem készül haza.

— Rendben van, csak menjen haza, majd én elintézem a komát — felelt a biró nagy méltóságúlagosan.

Mikor hazaér, a gazda újságolja a komának, hogy a biró házról-házra jár, hogy hol van még vendég. És ahol talál, azt lecsuktatja.

A koma alaposan megijedt: — Jaj, koma, bujtasson el!
— No gyorsan bujjon bele ebbe a zsákba!

S aztán szépen odahelyezte a többi zsák mellé, amelyekben a vetőmag volt.

— Arra betoppam a biró:
— Adj Isten, gazduram, van-e még vendég?

— Nincsen már, biró uram! El-ment még tegnapi este.

— Hát ezekben a zsákokban mi van?

— Arra van bennük, vetni akarok menni.

— S hány véka van egy-egy zsák-ban?

— Ugy négy körül.
— No, akkor majd ráadom az ál-dást, hogy az úszók el ne fognassa. S azzal jó négyet ráhúzott a zsákra, de természetesen arra, amelyekben a koma volt. S azután elment.

A gazda pedig felrakta a zsákokat a szekérre, a komát legfelül tette, hogy meg ne fuljon. S azzal elindult ki a mezőre. Utközben megint talál-kozott a biróval.

— Álljon csak meg, gazduram! Mégegyszer megáldom a vetőmagját. Hány véka is van egy-egy zsákban?

— Ugy négy körül!
A biró azzal megint rászabott né-gyet a legfelső zsákra, amelyekben a koma volt.

— No! Most már elvetheti gaz-duram, meg van áldva.

Mikor kiért a szántóföldre, kien-rette a komát a zsákból.

De a koma csupa vér volt. Egyik áldás egy eltálatta az orrát, hogy menten elborította a vér. S csak azon hálálkodott, milyen jó, hogy vékán-ként áldotta meg a biró. Mert mi lett volna akkor, ha kilónként áldja. La-lán bele is halt volna. A koma azért megköszönte a szives vendéglátást, elbucszott és hazaballagott. A másik évben már színet se látták a komá-nak...

A mi költőink

Legyen kedves...

*Legyen az életünk
Legyen mindig kedves.
Ne mondjuk azt soha:
Az élet keserves.*

*Ha fáj is az élet,
Nem kell azt mutatni,
Minek hát a földre
Könnyeket hullatni?*

*Szeresd az életet,
Hisz az Isten adta.
S amit adta, egykor:
Vissza is fogadja.*

K. FÖLDES IMRE
(Köbelek)

Anyám imakönyve

*Jó anyámnak megkopott
kiesi csattos könyve.
Imádkozott belőle
s hullott rá a könnys...*

*Csak értem szállt sóhaja
fel a magas égbé,
Virág mind nekem nyílték:
Istent erre kérte...*

*Gyűrött, sárgult lapok, rajt'
kít, szövetet, remény...
Mindent a szebb jövőért
küllött főházi szegény...*

*... Szent és drága erődre,
naponként csókolom,
Amint az édesanyám
tette ezt egycoron...*
GYUTAY ISTVÁN
(Magyarszerdahely)

Mert magyar vagyok!

*Keblembe ágyasztam
Hazám szent képedet.
Láng lobog szivemben,
Szent hazám te érted!*

*Gondolat agyamban
Hazám csak érted van.
Csak tied vagyok én,
Életem neked van!*

*Átjárta lelkemet
Orrodának szent bájja,
Dal fakadt szivemben
Tenéked, szent hazám!*

*Kobleden élek én,
Barátság kobledem.
Béled szívem én,
Szent hazám életem.*

*Teérted élek hát...
Engedd meg, hogy értem
Élhessek, hallgassak
S csak tiéd lehessék!*

MAJZIK MÁRTON
(Mesterszállás)

Szilágyi Magda elbucszik

Mire hazajöttem bóbítas Göcsej-ből, egy feketekereses levél várt rám a többi posta közt. Ez a feketekereses levél elmondta a szomorú üzenetet, hogy *Szilágyi Magda* 23 éves korá-ban, szüleinek nagy fájdalomra el-költözött az álmódó költségzet örök honába, melyből való volt, melyet földi életében is annyi, de annyszor átszárnyalt. Szomorú szívvel vettem ezt a hirt. 23 éves kedves, derék és tehetséges dolgozó társunkat vesztet-tük el. *Szilágyi Magda* abból a ked-ves költőgárdából indult, mely annak idején a *Vasárnap* körül csoportosult. Örültem, kedves és szép emlékezetű *Szilágyi Magda*, hogy kinőtél a kis gárda családi köréből, örültem, hogy a Napkelet hasábjait megnyithattam számára, tehetséges voltál, de hogy ennyire kinőjél közülünk, ezt már nem vártam... Széves magam, de kedves lapunk, a *Vasárnap* és annak egész költőgárdája szomorodott szív-vel köszön el Tőled. Elparancsolt kö-zülünk az Isten bus elvégzése, de szí-vünkben megőrizzuk emlékedet. Isten veled költőtestvérünk, *Szilágyi Mag-da!*... Sz. E.

IGAZGYÖNGYÖK

Kit szeretünk az életben legjob-ban? Azt, akire először gondolunk, ha nagy öröm, vagy szerencsétlen-ség ér bennünket.

Csak annak az értékét ismerjük fel igazán, akit, vagy amit már el-észlettünk.

Találja ki!

Igló, Aranyosmarót, Zólyom, Árvaváralja, Selmechánya, Ógyalla, Gőlnicbánya, Galánta, Trencsén. Ha a felsorolt, egytől-egyig csak megszállás alatt lévő városok neveit helyes sorrendben leírjuk és a város-nevek első betűit összeolvassuk, egy szót kapunk, mely a kétévűzides ma-gyar követelés lényegét fejezi ki.
A levelezőlapra irt megfejtéseket a *Vasárnap* szerkesztőségének címére (Budapest, V., Báthory-utca 24.) kell beküldeni, tíz napon belül. Elkészve érkező válaszokat nem veszünk figye-lembe. Jutalom:

Néhány értékes könyv.

Kiosztjuk olyan olvasóink között, akik helyes megfejtést küldenek, elő-fizetőtáborunk tagjai és előfizetési díjnyálaléuk nincsen.

A *Találja ki!* eredményét a 45-ik számban tesszük közzé!

A 39-ik számban közölt rejtveny megfejtése a következő:

Magyarországnak az ugynevezett utódállamok közül a most bomlófél-ben lévő

„Csehszlovákiával” van leghosz-szabb határa.

(A cseh határ 828, a jugoszláv 630, a román 431, a német 375 km. hosszú.)

Mindössze nyolc megfejtés érke-zett be. Könyvjutalmat küldtünk

Telekí Béla, Balassagyarmat előfizetőnknek.

Egy his mosoly

— Tegnap este az utcán találtam egy huszpengőt.

— Gratulálók.

— Sajnos ugyanakkor egy másik em-ber is lehajolt érte, így kénytelen voltam megosztani vele.

— Na, tíz pengő találni sem rossz.

— Igen ám, de otthon kiderült, hogy a huszpengőt én vesztettem el.

Az óceánjárón vaklárma keletke-zik, hogy süllyed a hajó. Az utasok remélőözve szaladgálnak, csak egy magyar zsidó marad nyugodtan és így szól a kapitányhoz:
— Mondja, kapitány ur, mennyiért adja el a roncsokat?

A kender ár-kiegészítése

Az Ipari Növénytermelési Bizottság a kendertermesztő gazdaságok képviseletében létesített u. n. „érdekképviseleti megállapodás” rendelkezéseinek megfelelően megvizsgálta az I. és II. osztályú kender 1937. évi október hó 1-től 1938. évi július hó 31-ig terjedő idő alatt elért mezőgazdasági árjelzési adatait. E vizsgálat eredményeképpen és az érdekképviseleti megállapodás alapján az 1937. évi árról fix árralapon termelt szerződéses gazda részére, az érdekképviseleti megállapodásban megállapított fix áron felül még járó prémium összegét métermázsáncként 55.14 filléren állapította meg.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK:

P. J. Kékessy: Ön 1927 október hó 1 óta előfizetője lapunknak. Üdvözlét.

GABONATÖZSDE

Készárúpiac. Buza tisztaveteli 77 kg-os 20.45-20.60, 78 kg-os 20.65-20.80, 79 kg-os 20.85-21, 80 kg-os 20.95-21.10; felosztásveteli 77 kg-os 20.40-20.55, 78 kg-os 20.60-20.75, 79 kg-os 20.80-20.95, 80 kg-os 20.90-21.05; dunatiszakelőt 77 kg-os 20.40-20.50, 78 kg-os 20.60-20.70, 79 kg-os 20.80-20.90, 80 kg-os 20.90-21; feljérmegyei és a többi dunántúli 77 kg-os 20.45-20.55, 78 kg-os 20.65-20.75, 79 kg-os 20.85-20.95, 80 kg-os 20.95-21.05; rozs pestvi 15.25-15.35, egyéb 15.30-15.40; sórúpa kiváló 21-21.75, sórúpa Ia 20-21, sórúpa 19.50-20, takarmányárpa Ia 18.30-18.50, IIa 18.10-18.30; zab Ia 18.90-19.10, IIa 18.80-18.90; tenyári ak Budapesti közraktár 17.70-17.85; finom buzakorpa 13.25-13.50; 8-as buzaszít 15.60-15.80 pengő 100 kg-kint.

Határőrségi. Rozs okt. 15.47-15.50, márc. 16.42-16.43, tengeri máj. 15.26-15.28 pengő 100 kg-kint.

Magpiac. (A Mauthner Ödön Magyar-mel és Magerkeskedelmi Rt. heti jelentése) A külpolitikai okok folytán fennálló üzletellenesség után élelmi tevékenység indult meg az összes heremagyekben. Lőheremagban 8-10 pengős igazodásokkal tartott a piac. Bár az árunknál nem túlzott, mégis a németeknek 72-75 márkás árak mellett létrejött letérségi vásárlásaira való tekintettel szűkárúban irányzat nem tud kialakulni. Lucernamag irányzata határozottan megszüllődött és ma már az elég jó árakon eszükélti esküvői eladások is alle nyújtának kalkulációt. Jelentésünk napján az árfejtés kissé megállt, azonban az utolsó napokban igen szűk árakon jelentékeny mennyiségű cserélt gazdát. Fehérheremag. Figyelembe véve a piacra került tételek zenegebb minőségét, a fizetett árak alapján szintén emelkedő irányzatnak ítéltük. Viktória borsó. A Németországba kiszállításra kerülő kontingens lefedezése után is még jelentékeny készletek várnak elhelyezésre. Szószabóknak továbbra is üzletellen. A Budapesti Áru- és Értéktörzsde hivatalos jegyzései nyersárúért ak Budapest: Kéles vörös 16.50-17.50, egyéb 16-16.50, közpóztarepa 24.25-24.50, ak feladóállomás: mák 142-147, Viktória borsó 18-19.50, Express 18-19.50, lence nagyszemű 36-43, közpószemű 24-30, kisgyermek 22-24, szokványbub duma 30-30.50, dunántúli 29-29.50, felsőmagyarországi 27.50-28, fűrjűbub gömbölyű 28-29, hosszú 27-28, barnabab 27-27.50, lucernamag nyers arankás 210-240, 16-heremag nyers arankás 105-115, bíborheremag 73-76, tavaszibüköny 16-17.50, szószabóknak 35-36, csillagfűrjű fehér lapos 11.50-11.75 pengő.

Abraktakomány. Ára métermázsáncként Budapest: árpakorpa 14.70, borsóhéj 19.50, borsókönyoly 16, buzakorpa 13.50-13.75, buzakorparmányiszit 15.80-16.20, kúszudárgófogás 15, lenmagógóga 16.50, napraforgófogás 15.50, száritott répaszelet 14, repecogás 12.50, rozskorpa 13.50, melás 10.50, halliszt 45 pengő.

Vágómarha. Bika, tarka, Ia 77-80, IIa 64-76, 3kór, magyar, Ia 72-74, IIa 50-66, tarka, Ia 70-74, IIa 60-68, IIa 50, tehén, tarka, Ia 68-72, kivételesen 76, IIa 48-66, IIIa 40-46, növendék 58-70, kleszontai való 30-32 fillér kg-ként.

Tenyészmariák és jármosókörök. Ia tarka beföldi jármosókör és bedlítottai való tiúó 60-64, Ia fehér beföldi jármosókör 60-64, 1 1/2 éves üsző 52-56, 1 1/2 éves tiúó 52-56, fiatal, friss fejős tehén 70-80 fillér kg-ként.

Borjú. Ia 100-104, IIa 90-99, IIIa 80-88 fillér kg-ként.

Juh. Külbőldinek megfelelő Ia fiatal ürü darabonként 50 kg súlyban 40-46. Ia fiatal bárány, páronként legalább 80 kg súlyban 46-48 fillér kg-ként, etetésitátás után gazdaságban mázsájva, 3 kg súlylevonással.

Ló. Árak: igaz kocsi (nehéz nyugati fajta) 400-700, igaz kocsi (könnyű nyugati fajta) 310-400, alárendelt 16 95-380, vágó 45-160 pengő. Sertés. Szedett-sértés Ia 107-110, IIa 103-108, IIIa 94-98, félsértés szalonnával Ia 144-146 fillér kg-ként.

Nyersbőr. Marhabőr, minden súlyban, magyar 100-105, tarka 110-115 fillér. Tarka bikabőr 40 kg-ig marhabőrben, 41-50 kg-ig 20. 51-60 kg-ig 30, ezen felül 40% levonás. Borjubőr bosszu lábbal 140-144, rövidlábas borjubőr 150-130, merinó juhőr, zóldsulyban 60-70 fillér kg-ként. Mészáros lóőr darabonként 12 pengő, kisebb lóőrért 10-20%-kal kevesebbet fizettek.

Gyapjú. Az ausztráliai gyapjuidény szeptemberi nyitási árfoylamai is kifejezik az immár hónapok óta tartó lanjha irányzatot. Az árak ennek megfelelően hétről-hétre lemorzsolódtak úgy, hogy a héh végén rég nem látott mélypontra süllyedtek. Hasonló hangulatban indult a londoni IV. gyapjúaukcio is, amelyben azonban a záró árfoylamok a nyitással szemben 5%-os emelkedést értek el. Hazánkban szeptemberben a gyapjúpiacon emelkedésre méltó esemény nem fordult elő. A legnagyobb részt a Futura utján lebonyolított forgalom főként báránygyapjura szorítkozott. A Futura gyapjúárvételi kötelezettsége november 30-án lejár, amely körülmény folytán a még eladatlán készletek előreláthatóan rövid időn belül szintén előllyájk.

Vad és vadhus. Szarvascomb 220-240, gerinc 300-400, lapocka 100-120, többi része 30-50, szerrinc 400-500, comb 240-280, többi része 30-100 fillér kg-ként. Nyul, borbőn 300-400, súlós 200-250, fácán 200-300, fogoly 80-140 fillér darabonként.

Halpiac. Hareca, nagyság szerint 280-450, csuka 120-300, ponty 140-200, kárársz 110-140, compó 120-140 fillér kg-ként. Rák darabonként 30-40 fillér.

Zsír és szaloma. Szalonna, olvasztani való 164-192, sózott 180-240, füstölt 190-260, háj 170-200, tepertő 190-240, sertészsír helybeli 108-200 fillér kg-ként.

Baromfi és tojás. Eldőbaromfi: Tyúk 250-400, csirke, rántani való 100-180 súltaí való 150-350, ruca 200-250 fillér darabonként. Leölt baromfi: Tyúk 140-200, csirke rántani való 180-280, súltaí való 160-170, ruca hízott 130-180, lud hízott 130-180, libamáj, nagy 400-700, kicsi 300-500 fillér kg-ként. Teotójas 10 darabig 10-11, fűszótojas 8-9, apró 8-10 fillér darabonként.

Tej és tejtermékek. Teljes tej 20, lefozított tej 10, aludt tej 20-25, tejszín 180-200, tejfel 100-120 fillér literenként. Centrifugált vaj 300-340, fozóvaj 260-300, tehénúrt sovány 40-70, juhúrt 160-240, kevertúrt 140-180, juhúrt 180-220, trapista 200-260 fillér kg-ként.

Fűszer és egyéb. Paprika, édes nemes 440-560, faldés 360-480, rózsá 300-400, mák, kék 180-200, perczett méz 160-200, kőmennyag 240-320, házi-szappan szín 96-120, közönséges 56-96 fillér kg-ként.

Zöldszeg. Sárgarépa 6-14 (csom.), net-rezselvény 6-20 (csom.), kevert zöldszeg 16-24, zeller 4-16 (dbja), kalarabé 2-6 (dbja), karfiol 20-25, vöröshagyma makói 12-16, közönséges 10-14, fokhagyma 20-36, cékla 12-24, fejeskáposzta 6-12, savanyított káposzta 28-32, kelkáposzta 8-20, vöröskáposzta 14-24, felessaláta 4-12, toma 60-160, burgonya, Gűlbaba 10-12, ősziróza 9-11, nyáriróza 10-12, Ella 8-10, kifi 16-20, tömör csiperkegomba 120-240, szegfűgomba 80-160, éti vargánya 80-140, száritott 350-800, uborka, savanyítottai való 24-50, nagy salátának való 20-36, zöldpaprika apró hegyes 16-36, nagy tölteai való 18-36, tök, főző 6-10, paradicsom 14-24, zöldbab 16-36, zöldborsó hüvelyes 28-64, sóska 18-30, papra tisztított 16-30, feketeeterék 12-24 fillér kg-ként, zöld tengeri darabonként 5-12 fillér.

Gyümölcs. Alma (nemes) 40-120, birs-alma 30-80, kórta 48-140, szilva, magbaváló 40-90, szilvaz 120-160, gyümölcsz 120-300, áfonya 180-240, őszibarack magbaváló 45-160, csemeszózó 40-96, közönséges szőlő 28-48, éti keménylő 80-160, dióhéj 42-45, mo-

zyorból 440-500, hélazott mandula 480-680, gesztenye 58-90 fillér kg-ként. Borpiac. A szűret általában kezdetét vette. A must fokozottai ára sehol sem süllyedt 1 fillér alá és általában 1.2 filléres ár alakult ki. Bácsalmáson és azoktól a helyeken, ahol a kereslet nagy, 1.3 filléres árat is fizetnek. A piacon a figyelemmel teljesen a mustvásárlásra terelődött és boréladás nem volt. Szesz. A m. kir. szeszgyedárúságóal az összes szeszfedészekben e héten is élénk volt a forgalom. Az árak változatlanok.

Gyümölcspiac. A kínálat e héten is igen gyár volt, a veldékvő továbbra is élénk, az árak szűrőden tartottak. A törkölypáltnka 3.70-3.80, a seprőpáltnka 3.80-3.90, a szivórium (minőség szerint) 5-7, a barackpáltnka (minőség szerint) 4.80-5.9, az eperpáltnka és borpiat 4.80-5.9 pengőig terjedő áron kelt el. 10.000 Hft-fokozott (III. táblázat szerint +3% forgalmi adó).

Idégen pénzek vételi és eladási ára. Szász pengőnél többé kerül szász darab: Angol font 1620-1640; dollár 339.40-343.30; kanadal dollár 332-337; holland forint 184.35-186.35 pengő. Szász pengőnél kevesebbé kerül szász darab: Cseh korona 5.50-10, lengyel złotó 60-61.40; szerb dinár 7.15-7.70; francia frank 8.85-9.25; román leu 3-3.45; bolgár leva 3-3.60; olasz lira 16.90-17.90; svájci frank 77.15-78.05 pengő. Ezekhez az árakhoz még a Magyar Nemzeti Bank által megállapított hivatalos felárak járulnak.

Vásárok jegyzéke

Vasárnap, X. 16. Állat- és kirakóvásár: Kiskunlacháza, Szarvas. Ló- és kirakóvásár: Szeged. Hétfő, X. 17. Állat- és kirakóvásár: Bűdszentimhály, Egvec, Kiskunlacháza, Kőszeg, Nagybaracska (bizonytalan), Nyiregyháza, Ócsa, Pécsvárad, Ricsé, Szob (bizonytalan), Szőlők (bizonytalan). Ló, marha és sertés: Halvan. Ló- és kirakóvásár: Kerpvár, Kiskőrös, Rum, Sajtör, Vál. Kirakóvásár: Nagydorog, Rajka, Sálgotárján, Tatabánya. Sertés- és kirakóvásár: Ózd. Ló, marha és kirakóvásár: Tarján (bizonytalan). Kedd, X. 18. Állat- és kirakóvásár: Szentlőrinc, Szob. Sertés- és kirakóvásár: Borsóndásd. Kirakóvásár: Sálgotárján, Szalkszentmárton, Újpest. Marha, sertés- és kirakóvásár: Szentgotthárd. Ló- és kirakóvásár: Szőlősgyörök, Vál. Szerda, X. 19. Állat- és kirakóvásár: Tállya, Tótvázyony. Ló- és kirakóvásár: Siótok. Sertés- és kirakóvásár: Rudabánya. Csütörtök, X. 20. Állat- és kirakóvásár: Egyed, Egyházasokzár, Tengelic, Torna-szentmárton, Zánka. Ló- és kirakóvásár: Hedrehely, Inke, Keszthely, Némethely. Ló, marha- és kirakóvásár: Szentpéterúr. Péntek, X. 21. Állat- és kirakóvásár: Csenger, Hódmezővásárhely, Komádi, Mindszent (bizonytalan). Ló- és kirakóvásár: Baranyajenő, Felsőmocsolád. Marha- és kirakóvásár: Szentgyörgy-völgy. Szombat, X. 22. Állat- és kirakóvásár: Csánádpalota, Hódmezővásárhely, Mindszent (bizonytalan), Sziget-szentmiklós. Kirakóvásár: Mikosdészlak.

Arany- és ezüstpénzek ára

Ezüstpénzek: 1 darab egykoronás 38.5 fillér; kétkoronás 77 fillér; ötkoronás 2 pengő 02 fillér; régi egyforintos 1 pengő 03 fillér. 14 karátos tőmörarany grammonként 3 pengő 25 fillér. Számáryan illogrammja 5800 pengő. Szinesztű kilogrammja 100 pengő.

VASÁRNAP, X. 16.

9: Unitárius istentisztelet. 9.45: Hírek. 10: Református istentisztelet. 11: Róm. kath. istentisztelet. 12.30: Pontos idő, időjárás és vizállás. 12.30: Operaházi Zenekar. 13: Hírek. 14: Hangtémék. 15: 1. „Házitálatnak oltása”. Marcs Árpád Állategészségügyi tanácsos, egyetemi magántanár előadása. 2. „A vadászati gazdasági haszna”. Kelecsányi Miklós min. osztálytanácsos előadása. 15.45: Else Kraus zongorizál. 16.30: „Fahusi miemlékeknek gondolása”. 17: Rigó Magda operaházi tag énekel. 17.30: „Pelléai a Felvidéken”. 18: Szalon. 19.15: Hírek. 19.25: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 19.40: Rácz Aladár cimbalmozik. 20.10: „Vidám magyar borsódráza”. Hangkörsorozat. 21.40: Hírek.

időjárás. 22.05: Beszkártnzenekar. 23.20: Cigányzene. HÉTFŐ, X. 17. 12.05: Balajka-zenekar. 13.30: Fesztázenekar. 16.15: Diákféltóra. 17: Cigányzene. 18: „Semmelweis Ignác”, Manninger Vilmos főorvos előadása. 18.30: Tánccmezek. 18.55: Hírek. 19.05: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 19.20: Acsmko Ito japán operacénező énekel. 19.40: „Vadlalatok közt a brazíliai őserdőben”. 20.10: Hangverseny. 21.35: Hírek, időjárás. 22: Cigányzene. 23.10: Szalon. KEDD, X. 18. 12.05: Szalon. 13.30: Cigányzene. 16.10: „Asszonyok tanácsadója”. 17: Spohr: e-moll hegedűverseny. 17.30: „Szatim tisztogatósa a Szovjetunióban”. 18: Katonazen. 19.05: Hírek. 19.15: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 19.30: Elja Baarne zongorizál a magyar énekes művészcseré keretében. 20: Erdélyi József verselői. 20.30: Hangtémék. 21.35: Hírek, időjárás. 22: Cigányzene. 23.10: Jazz. SZERDA, X. 19. 12.05: Hangtémék. 13.30: Katonazen. 16.15: Diákféltóra. 17: Zongora. 17.30: „Híres botanikus kertek”. 18: Cigányzene. 19: Hírek. 19.10: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 19.25: Szalon. 20.10: „A dolovai nábob leánya”. Szimóni Irta Herczeg Ferenc. 22: Hírek, időjárás. 22.40: Cigányzene. CSÜTÖRTÖK, X. 20. 12.05: Polonyi Elemér zongorizál. 13.30: Cigányzene. 16.15: Előadás. 17: Berthe de Vigiér énekel a magyar-svájci művészcseré keretében. 17.30: „Medve-vadászat”. 18: Szalon. 19: „Nóvényegészségügyi időszeri tanácsadó”. Urbányi Jenő kísérletgyűj adjuktum előadása. 19.15: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 19.30: Hírek. 19.40: Cigányzene. 20.30: „Alpesi vihar”. Rádiódráma. 21.10: Hírek, időjárás. 21.35: Operaházi Zenekar. 22.45: Németyelvi előadás. 23.10: Jazz. PÉNTEK, X. 21. 12.05: Cigányzene. 13.30: Szalon. 16.15: Diákféltóra. 17: „Liszt Ádám halála Boulogneban”. 17.30: Magyar utók. 18: Szimfonikusok. 19.10: Hírek. 19.20: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 19.35: „Magyar költők a szűreten”. 20.10: „Pembaur József zongorizál”. 20.50: Küljégy negyedóra. 21.05: Hírek. 21.25: Cigányzene. 22: Időjárás. 22.05: Kamarazene. 23.10: Tánccmezek. SZOMBAT, X. 22. 12.05: Hegedű-ének. 13.30: Hangtémék. 16.15: Mesék. 17: Mit úzen a pádió? 17.30: Cigányzene. 18.35: Cseveges. 19.05: Liszt-művek zongorán. 19.35: Hírek. 19.45: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 20: „A hercegkisasszony”. Operett. Zonágy szerente Lehá Ferenc. 21.50: Hírek időjárás. 2.15: Tánccmezek. 23.10: Szalon. Budapest II.

Vasárnap, X. 16. 11.50: Közvetítés Klebelsberg Kunó szobrának leleplezéséről. 15: Hangtémék. 17: Előadás. 18.30: „Cseveges. 19: Gordonka. 20.10: Hírek. 20.35: Hangtémék. — Hétfő, X. 17. 18.30: Német nyelvlecke. 19.20: Előadás. 20: Hírek. 20.25: Hangtémék. 21.40: Időjárás. — Kedd, X. 18. 18: Mezőgazdasági féltóra. 18.30: Francia nyelvlecke. 19: Hangtémék. 19.30: Uteljárás. 20: Hírek. — Szerda, X. 19. 18.25: Olasz nyelvlecke. 18.55: Cigányzene. 19.30: Cseveges. 20: Hírek. 20.25: Tánccmezek. 21.30: Cigányzene. 22.05: Időjárás. — Csütörtök, X. 20. 18.30: Angol nyelvlecke. 19: Tánccmezek. 19.30: Előadás. 20: Hírek. 20.30: Hangtémék. 21.40: Időjárás. — Péntek, X. 21. 18.10: Elbeszélés. 19: Gyorsírás. 20: Hírek. 20.25: Hangtémék. 21.40: Időjárás. — Szombat, X. 22. 17: Hangtémék. 17.30: Előadás. 18: Felolvasás. 19: Mezőgazdasági féltóra. 19.30: Hangtémék. 20: Hírek. 20.25: Cigányzene.

KIADÓTULAJDONOS: „FALU” MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDMIVES SZÖVETSÉG FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EMIL.

Nem gazdasági a sertés- és baromfi-nyésztés a törvényen védett. Rákoshegyi baktériumölő adókat. Kapható és megrendelhető csak IFJ. AULICZY OTTÓ Budapest, VII, Dohány-uca 84, II. sz. Árak: Demjonnal ak Budapest 3 4 6 8 10 15 20 370 480 710 910 1080 16 2120

Tanulmányok prospektus a lap olvasóinak ingyen!